

GLASILO

delavcev organizacije združenega dela

trgovsko podjetje
za promet z industrijskimi
surovinami ter reprodukcijskim
in odpadnim blagom
s proizvodnimi obrati

dinos

61001 Ljubljana, parmova 33

LJUBLJANA, SEPTEMBER 1979

LETO XVIII. ŠT. 84

Temeljna vsebinska zasnova našega glasila

Delavski svet naše delovne organizacije je na 18. zasedanju, dne 28. junija letos, sprejel tudi PRAVILNIK O UREJANJU, IZDAJATELJSKIH RAZMERJIH IN O IZDAJANJU GLASILA DINOS. V 5. členu tega pravilnika je določeno, da mora biti temeljna vsebinska zasnova glasila, ki jo sprejme delavski svet DO, objavljena v prvi redni številki glasila, potem, ko je takšna zasnova sprejeta.

Posebna temeljna vsebinska zasnova našega glasila ni narejena, pač pa takšno zasnovo vsebujejo Splošne določbe tega pravilnika, oziroma njen prvi, drugi in tretji člen. Z opisom vsebine teh treh členov skušamo zadovoljiti določilu 5. člena pravilnika.

V prvem členu je določeno, da delavci Dinosa izdajajo svoje glasilo zato, da bi z njim redneje, bolj vsestransko, bolj popolno in na pristopen način dopolnjevali svojo obveščenost o vprašanih organizacije dela, o splošnih družbenih, skupnih in drugih interesih in o vprašanih, ki so pogoj za samou-

(Nadaljevanje na str. 2)

(Nadaljevanje s str. 1)

pravno delegatsko odločanje v delovni organizaciji ter v drugih združenjih in skupnostih, v ožji in širši družbenopolitični skupnosti, kamor pošiljajo svoje delegate.

V drugem členu je konkretno napisano o katerih vprašanjih bo informiral delavce. Naj jih nekaj naštejemo:

- o celotnem poslovanju,
- o problemih dela, proizvodnje in prometa,
- o planiranju in razvoju,
- o združevanju dela in sredstev,
- o pridobivanju, razpolaganju in razporejanju dohodka,
- o obveznostih, izvajanju določil samoupravnih aktov,
- o vprašanjih, ki zadevajo položaj, pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev (delovna razmerja, pogoji dela, izvrševanje funkcij, socialna varnost, varnost pri delu, disciplina, storilnost itd.),
- o delu in poslovanju posameznih organizacijskih enot in posameznikov,
- o izvrševanju sklepov samoupravnih, izvršilnih in poslovodnih organov,
- o ljudski obrambi in družbeni zaščiti,
- o varstvu in zboljšanju človekovega okolja,
- o drugih vprašanjih splošnega ožjega in širšega pomena za delavce.

V tretjem členu je določeno, da imajo delavci in družbenopolitične organizacije pravico, da v glasilu soočajo svoja mnenja in stališča, da bi na ta način prispevali k oblikovanju javnega mnenja in k uresničevanju samoupravnih socialističnih načel in odnosov v organizaciji združenega dela.

-s-

Umetnik je ustvarjalec, ki mu ni do tega, da bi koga vodil. Samo ponuja, kar je ustvaril.

PEARL S. BUCK

Ce se konji med seboj grizejo, je največkrat krivda na gospodarju, ker jih je strpal v pretesen hlev.

N. N.

DOGODEK LETA

NEUVRŠČENI V HAVANI

Šesto konferenco neuvrščenih v Havani na Kubi je ves svet spremljal s tako veliko pozornostjo kot še nobeno doslej. Nekateri so pričakovali veliko senzacijo zlasti v tem, kam se bodo neuvrščeni nagnili, k vzhodnemu ali zahodnemu bloku, k ZDA ali k Sovjetski zvezi. Toda gibanje neuvrščenih je uspelo ohraniti in celo ponovno potrditi temeljno usmeritev, ki so jo sprejeli na prvi konferenci v Beogradu. To pa ni povšeči ne vzhodnemu ne zahodnemu bloku, in to, da jim ni povšeči je najboljši dokaz, da poskus razdeliti gibanje neuvrščenih držav v »napredne« in »reakcionarne« ni uspel. Ključne zasluge za to ima naš Tito, soustanovitelj organizacije neuvrščenih držav, ki so mu na konferenci z velikim aplavzom podelili posebno zahvalno listino.

-t-

PROGRAM GOSPODARSKE STABILIZACIJE TOZD RET

Poslovna politika TOZD temelji na organiziranju lastne nabavne mreže pri neposrednih proizvajalcih, lastne in delno storitvene proizvodnje ter prodaje lastnih izdelkov namenjenih predvsem za reprodukcijo na domače in inozemsko tržišče.

Da bi kar v največji meri stabilizirali gibanje cen, predvidevamo naslednje ukrepe organizacijskega značaja, ki naj prispevajo k večji produktivnosti in na ta način k rasti dohodka pri stabilnih cenah.

Nabava tekstilnih odpadkov naj bo praviloma organizirana od direktnih proizvajalcev oziroma povzročiteljev odpadkov. S povzročitelji odpadkov se je potrebno še intenzivneje dogovarjati, da bi se odpadki zbirali na mestih njihovega nastanka ločeno po posameznih tehnoloških fazah in po posa-

meznih kvalitetah, ki si v časovnem zaporedju sledijo v tehnološkem postopku.

Tako optimalno rešitev zbiranja odpadkov posredno predpisuje tudi republiški zakon o ravnanju z odpadki, ko določa, da naj se odpadki odlagajo v taki obliki, da jih je mogoče odkupiti ali sicer eko-

nomsko izkoristiti. Kljub določenim težavam so v posameznih organizacijah združenega dela na tak način zbiranja delno že prešli in rezultati se kažejo v tem, da je zbiranje ekonomično.

Nadalje je potrebno povečati produktivnost z boljšo organizacijo proizvodnje. To pomeni:

1. izbiro najoptimalnejšega načina sortiranja posameznih vrst tekstilnih odpadkov in to delno ali popolno, neposredno ob predležju predelovalnih strojev ali na posebnih sortirnih trakovih;

2. izbiro najoptimalnejših tehnoloških rešitev predelave tekstilnih odpadkov in nastavitve predelovalnih strojev na osnovi kvaliteta — količina;

3. ustrezno organizacijo skladiščenja in notranjega transporta;

4. izbiro najekonomičnejšega načina zunanega transporta, osvojiti njegovo organizacijo in v odvisnosti od velikosti transportnih poti ter vrste transportnega sredstva pripravljati odpadke v najsmotrnejši obliki.

Potrebno je preiti na tekočo izdelavo tehničnih normativov ter primerjalnih kalkulacij, ki naj bo osnova za izbiro optimalnega tehnološkega postopka oz. načina predelave. Tako si bomo zagotovili kontinuirano analizo proizvodnje, ki bo rezultirala v večanju produktivnosti in kar najbolj stalnih cenah izdelanih s pomočjo tehničnih normativov in kalkulacij.

Upoštevati je treba predloge za organizacijske in druge izboljšave vseh delavcev. Izdelati je potrebno pravilnik o inventivni dejavnosti, ki naj predpisuje organizacijo inventivne dejavnosti ter merila za ugotavljanje koristnih predlogov in nagrajevanje avtorjev predlogov, istočasno pa naj bo to stimulacija za čim bolj množičen inventivni odnos do dela.

Priprava investicijskih odločitev naj temelji na kar najbolj preučeni tehnoloških in tehničnih lastnostih z doslednim upoštevanjem vseh pogojev nabavnega in prodajnega tržišča. Ob takih pogojih naj prihaja do najoptimalnejših investicijskih odločitev, ki bodo omogočale najoptimalnejšo kvaliteto proizvodnje in najnižje proizvodne cene.

Poleg organizacijskih ukrepov naj tudi večje varčevanje pri materialnih stroških prispeva k stabili-

DOGODEK LETA

SREDOZEMSKÉ IGRE V SPLITU

Osme sredozemske športne igre so bile v Jugoslaviji, v Splitu. Mi smo te igre, na katerih so sodelovale vse države, ki mejijo na Sredozemsko morje, organizirali v znamenju prijateljstva in sožitja. Tako smo šport povezali z našimi osnovnimi političnimi cilji v notranji in zunanji politiki. Drugače tudi ni moglo biti. Garancijo za to sta dala dva naša velika državnika in politika: Josip Broz-Tito kot pokrovitelj iger in Stane Dolanc kot predsednik jugoslovanskega komiteja osmih mediteranskih iger.

-t-

zaciji našega gospodarstva. Varčevalne ukrepe je treba upoštevati zlasti pri stroških reklame in reprezentance. Zmanjšati stroške popravil in vzdrževanja delovnih sredstev z večjo skrbjo za preventivno vzdrževanje.

V TOZD RET je politika ekonomskih donosov s tujino dvorezna. Ob proučevanju možnosti vse večjega izvoza moramo upoštevati tudi dejstvo, da bi bilo veliko gospodarnije predelovati uporabne tekstilne odpadke v domači tekstilni industriji ter s tem nadomestiti oz. zmanjšati uvoz neprimerno dražjih primarnih surovin. Naša TOZD kot organizacija, ki se ukvarja z zbiranjem tekstilnih odpadkov, naj bi se samoupravno povezovala z reprodukcijskimi organizacijami, ki izdelke z vključenimi sekundarnimi tekstilnimi surovinami izvažajo. Na tej osnovi naj bi si delili tudi devizni priliv.

Gospodarske zbornice oziroma poslovna združenja pa naj bi bili merilci in koordinatorji oziroma predlagatelji ustreznih predpisov, ki bi omogočili vse večje vključevanje sekundarnih tekstilnih surovin v tekstilne izdelke (standardi-

zacija, davek od prometa proizvodov itd.), da bi tako delno nadomestili uvoz dragih primarnih tekstilnih surovin.

Nagrajevanje delavcev naj bo po njihovem vložnem živem in minulem delu. Potrebno je dodelati kriterije za delitev po živem delu, po količini gospodarnosti in kvaliteti dela. Tako delitev po delu bo posredno stimulirala večjo storilnost in produktivnost.

Potrebno je zagotoviti:

— da se povečane obveznosti za skupno in splošno porabo sprejemajo le pod pogojem, če je ustvarjen tudi večji dohodek,

— da se dosledno vodi taka politika razporejanja čistega dohodka, da se delež sredstev za osebne dohodke in skupno porabo giblje v sorazmerju z gibanjem dohodka ter, da se relativno povečuje del sredstev za akumulacijo,

— da se sredstva za osebne dohodke povečujejo le, če je dosežena večja produktivnost dela in večji dohodek.

Stanislav Pesjak

Vidite, jaz sem moral delati že od svojega šestega leta, pa vse do danes. Šel sem skozi vse faze, skozi vse težave, skozi katere lahko gre človek. Preživel sem dve vojni. V prvi sem bil vojak, podoficir, v drugi pa sem poveljeval. Vse sem si pridobil sam, sam sem se vzgajal in izgrajeval. To je bilo tisto, kar mi je dala mati; te njene nasvete sem tudi upošteval. Moja mati je bila stroga in pravična ženska. Bila je tudi verna. Nas, otrok je bilo veliko; nekateri so umrli, sedem pa nas je ostalo živih. Vendar je vsakemu izmed nas posvečala pozornost in nas je strogo vzgojila. Spominjam se, da nam je ničkolikokrat govorila, naj bomo pošteni. Poštenje, ki mora krasiti človeka, je vepila v nas, svoje otroke in tudi vame.

(Tito otrokom nove osnovne šole v Bistrici ob Kolpi, ki nosi ime po njegovi materi Mariji Broz)

ZBOR NI BIL VEČ SKLEPČEN

Ta prispevek boste zagotovo vsi prebrali, in se že ob naslovu vprašali, kakšen zbor in kje. Gre za zbor delavcev ljubljanske poslovalnice, na katerem naj bi razpravljali in sklepali o polletnem obračunu poslovanja. Zbor je bil sklican 26. julija 1979.

Ljubljanska poslovalnica je v prvem polletju zelo dobro poslovala in bi ji pripadalo več osebnih dohodkov, če ne bi bilo samoupravno sprejetih in za vse veljavnih družbenih smernic, da naj osebni dohodki rastejo 10 % počasneje kot produktivnost organizacij združenega dela oziroma, če ne bi upoštevala akcijskega programa in ukrepov za stabilizacijo gospodarstva. Iz podatkov obračuna so med drugim delavci zvedeli tudi za znesek enodnevnega zaslužka namenjen pomoči Črni gori, ki jo je letos hudo prizadel katastrofalni potres. To in nekaj napačnih informacij je kakšnim sedmim delavcem bilo dovolj, da so zapustili zbor.

Na zboru seveda niso bili vsi delavci ljubljanske poslovalnice, saj je bil sredi letnih dopustov; bilo pa jih je toliko, da je bil sklepčen, seveda samo do odhoda omenjenih delavcev. Vodstvo zbora je upoštevalo določila o sklepčnosti, in zbor, ki bi lahko sprejemal sklepe, je bilo konec.

Naslednji dan se je zaradi tega dogodka sestal politični aktiv TOZD Priprava odpadnih surovin. Analiziral je vzroke za nezadovoljstvo delavcev in nato dogodek politično ocenil. Sklepi iz tega sestanka izpričujejo zavest o odgovornosti za neljub dogodek, ki je nastal kljub odličnim rezultatom poslovanja in ob razmeroma visokih osebnih dohodkih. Sklepi izpričujejo tudi nujnost ukrepov, ki naj bi v prihodnje preprečevali vzroke za ponavljanje takšnih in podobnih neprijetnosti.

Seveda se je aktiv najprej zavzel za nadaljevanje zbora, kar je bilo brez težav uresničeno 31. julija, dal pa je tudi pobudo za sestanek Izvršnega odbora osnovne sindikal-

ne organizacije na katerem naj bi analizirali in ocenili vzroke za odhod nekaj delavcev iz zbora dne 26. julija. Politični aktiv je dal tudi pobudo za predhodno usklajevanje stališč članov Izvršnega

odbora sindikalne organizacije in članov organizacije komunistov, kadar je sklican zbor delavcev in kadar se vprašanja poslovalnice sporočajo javnosti.

Med vzroki, ki jih je politični aktiv analiziral pa se kot rdeča nit vleče slaba informiranost delavcev, pa tudi napačno informiranje, ki je še bolj problematično kot pomanjkljivo informiranje.

Izvršni odbor sindikalne organizacije se je potem odločil za razširjen sestanek s člani osnovne organizacije ZK, ki pa je bil šele 8. avgusta. Tudi na tem sestanku so ugotovili, da je slaba informiranost vzrok za nezadovoljstvo delavcev, pri čemer so v razpravi omenjali predhodno kroženje »nerealnih in neuradnih« informacij o uspehih poslovalnice. Na osnovi takšnih informacij so delavci od polletne-

O čem so bili delavci ljubljanske poslovalnice slabo in napačno informirani? Ugotovitev je nujna, če obstoja iskrena želja o boljši informiranosti v prihodnosti.

Slabo so bili informirani:

— o nujnosti ukrepa gospodarske stabilizacije, da naj osebni dohodki rastejo 10 % počasneje kot produktivnost;

— o nujnosti bratske in delavske solidarnosti, ko druge delavce zadenejo hude naravne nesreče, kot je bila na primer letošnja nesreča črnogorskega ljudstva;

— o tem, da novi in boljše vzdrževani stroji ne prinašajo samo večji promet in dohodek, temveč tudi večje stroške.

Napačno so bili informirani:

— o pokrivanju obveznosti poslovalnice v Brežicah. Štiristotisoč nepokritih osebnih dohodkov zaradi neplačanih računov v brežiški poslovalnici v I. trimesečju se je po sklepu delavskega sveta pokrilo iz skupnih sredstev TOZD, ne pa iz sredstev razporejenih osebnih dohodkov posameznih poslovalnic,

— o nekaterih podatkih poslovanja na osnovi števil, ki jih je en delavec prebral iz svoje beležke.

In še to. Postaviti moramo vprašanje kakšno bo informiranje v prihodnje, da bo boljše od sedanjega. Informiranje neposrednih delavcev, namreč. Kdo bo iskal to rešitev, kdo bo dal to vprašanje na dnevni red? Kdaj in na kakšen način bo odslej potekalo informiranje? Kdo bo zagotovil, da bo informiranje pravočasno, pravilno in razumljivo? Kaj naj bi v tem pogledu storil uredniški odbor našega skupnega glasila? Kaj in kdaj člani Izvršnega odbora sindikalne organizacije in člani osnovne organizacije ZK? Kaj in kdaj vodilni in vodstveni delavci poslovalnice? Kdo in kako bo skrbel za informiranje prek oglasne deske itd.? Ta vprašanja so še vedno brez odgovora. To pa ni dobro.

ga obračuna pričakovali več, kot so dobili in nezadovoljstvo je bilo tu. Torej gre le bolj za napačno, kot za pomanjkljivo, premalo pogosto ali premalo organizirano informiranje in, če je to res, se je potrebno tudi vprašati ali je napačno informiranje rezultat gole lahkomišelnosti ali hujših nezdravih tendenc, kot npr. prestižne borbe, lažne priljubljenosti, kritiziranja in temu podobno.

Toda takšnih vprašanj na razširjenem sestanku IO OOS niso načelnjali, pač pa so ugotovili, da so za slabo informiranost krivi sindikalni funkcionarji, člani ZK in vodilni delavci poslovalnice. Nedvomno je res tudi to, toda, takšna ugotovitev je preveč pavšalna, da bi sama po sebi delovala pozitivno.

Predvsem pa je bil ta sestanek zanimiv po tem, ker navzoči sami niso bili dovolj informirani o poslovanju ter delitvi prihodka in dohodka TOZD. To izpričujejo sprejeti sklepi, s katerimi iščejo dodatne podatke in informacije o polletnem obračunu. Vse v redu in prav, če ne bi takšne sklepe sprejemali 13-ti dan po prvem sklicu zbora delavcev oziroma 8. dan po nadaljevanju zbora, ki je imel na dnevnem redu polletni obračun.

»Posipanje pepela po svoji glavi« ponavadi nikamor ne vodi, zasti ne, če odgovornost ni porazdeljena, če na primer predsednik ali sekretar ne čutita večje odgovornosti kot ostali člani organizacij, ki ju vodita.

Samokritika tudi nikamor ne vodi, če ne rodi sklepov in ukrepov, ki bi v prihodnosti preprečevali negativne pojave. Ugotovitev, da delegatski sistem v naši delovni organizaciji samo izjemno deluje dobro, je brez vrednosti, če se predvsem ne ugotovi, kaj se bo ukrenilo, da se bo stanje izboljšalo.

Takšna vprašanja gotovo ne more razrešiti, sicer dober sklep o nujnosti razobešanja zapisnikov organov upravljanja na oglasno desko, o pošiljanju okrožnic, kadar gre za pomembne zadeve poslovanja in odločanja in o objavljanju takšnih zadev v našem glasilu.

Pisana beseda res veliko pomeni, toda neposreden pretok informacij med delavci in delegati, med člani in funkcionarji političnih organizacij in samoupravnih organov, med vodilnimi in vodstvenimi de-

Kdo ve kolikokrat po 10 let niso na ljubljanskem skladišču videli takšen prizor, kot ga je v svoj objektiv vjel naš fotograf letos prve septembrske dni. (Zgoraj) Vedno je bilo na tem mestu tako kot je bilo videti tudi letos aprila meseca. (Spodaj) Izpraznitev je posledica nekajmesečnega obratovanja stiskalnice ARNOLD

lavci, je na prvem mestu in odločilnega pomena. Pisana beseda v takšnih odnosih igra vlogo dobrega pomočnika, medtem, ko je v kolektivu brez takšnih odnosov, mrтва črka.

Vsekakor pa je razširjeni sestanek IO OOZS sprejel dobre sklepe in med njimi je nedvomno najboljši tisti, ki govori o nujnosti predhodne skupne obravnave najodgovornejših organiziranih delavcev, o vseh zadevah, o katerih bodo odločali zbori delavcev, da bi bila njihova stališča razčiščena in enotna, ko bodo in če bodo delavci zahtevali pojasnila.

NOBENA STVAR NA SVETU NE OPRAVIČUJE ZAVISTI.

I. PRIJATELJ

NAPUH IN PUHLOGLAVOST RASTETA NA ISTEM GRMU.

CH. DICKENS

KDOR SOČLOVEKU ŽELI ZLO, GA BO TUDI POVZROČIL, BRŽ KO BO IMEL PRILOŽNOST ZA TO.

A. KOVAČIČ

IZ 26. ZASEDANJA DS TOZD PRIPRAVA ODPADNIH SUROVIN

Šestindvajseto zasedanje DS TOZD POS je bilo dne 7. septembra 1979 v Ljubljani. Na dnevnem redu je bilo 17 točk.

POGODBA ZA IZVOZ ČREPINJ

Delegati, člani DS so se strinjali s pogodbo o dolgoročnem poslovnem sodelovanju s tozdoma za blagovni promet Pivovarne v Zagrebu in Karlovcu. Mi bomo izvažali njihove črepinje in jim prepuščali del z izvozom ustvarjenih deviz. Poslovalnica v Brežicah pa bo pri obeh pogodbenikih dobivala tudi ves drugi odpadni material.

OSNUTEK PRAVILNIKA RAČUNOVODSTVA

Računovodstvo mora poslovati po pravilniku. Napravili so osnutek takega pravilnika. DS se je strinjal, da gre predlog v 15-dnevno razpravo.

PREDLOG PRAVILNIKA ZA DODELJEVANJE NAJEMNIH STANOVANJ

DS se je tudi strinjal, da gre v razpravo na zbor delavcev predlog pravilnika o pogojih in merilih za dodeljevanje najemnih stanovanj, ki ga je predložila skupščina samoupravne stanovanjske skupnosti občine Ljubljana Bežigrad.

O IZGRADNJI SKLADIŠČA V ČRNOMLJU IN VELENJU

Za dokončanje vseh del na skladišču v Črnomlju bo premalo 2.200.000 din, kolikor je DS že odobril. Gradnja bo dražja zaradi spremenjene napeljave elektrike, telefona, nepredvidenih zemeljskih del in drugačne ograje. DS je sklenil, da se lahko 500.000 din za to podražitev vzame pri letošnjih sredstvih, odobrenih za načrtovanje skladišča v Velenju. Obenem je sprejel sklep, da naj se z vpisom na prioriteto listo zagotovi Velenju v naslednjem letu, namesto odvzetih 500.000 din, znesek 800.000 din.

ODPRAVLJENA HUDA STROJEPISNA NAPAKA

V investicijskem planu za tekoče leto manjka odobrena investicija za skladišče v Velenju in sicer v višini 1.500.000 din. Ta napaka je nastala pri prepisovanju plana. DS je s ponovnim sklepom to investicijo potr-

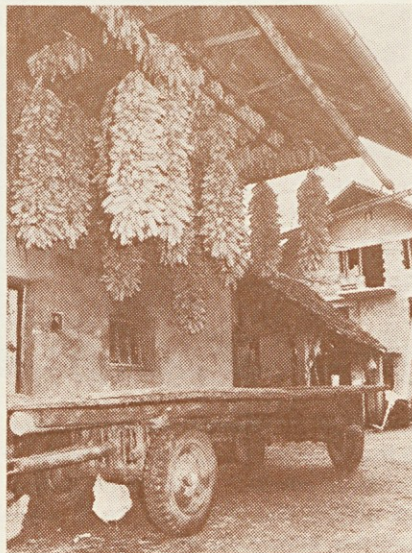
dil in s tem popravil nehoteno napako.

REZERVNA STISKALNICA ZA SODE

Stiskalnico za sode z oznako S 32 bo lahko dobila katerakoli poslovna enota in kadar jo bo rabila. Stroški amortizacije in zavarovanje te stiskalnice pa tečejo, če jo kdo rabi ali ne, zato je DS odobril, da se ti stroški krijejo iz skupnih sredstev vseh poslovalnic. Amortizacija znaša v letu 1979 okrog 40.000 din.

»UNIVIT« ŠE NE MORE VRNITI KREDITA

»UNIVITU« smo posodili 5.000.000 din za uvoz koroze. Kredit bi moral vrniti do 15. 9. 1979. Ker se je uvoz koroze zaradi premajhnih kapacitet Luke Koper zavlekel, so se zavlekla tudi vsa plačila. DS je sklenil, da podaljša rok vračila do konca meseca oktobra 1979.

Ta ni uvožena z našim kreditom

ORODJE ZA MEHANIČNO DELAVNICO

Večje poslovalnice naj bi imele lastno strojno vzdrževalno službo, da bi tako zmanjšali stroške popravil strojev in čas, ko morajo stroji zaradi popravil stati. DS je poslovalnici v Novem mestu, za nabavo orodja, ki ga takšna služba potrebuje, odobril 90.000 din.

NOVO VOZILO ZA STROJNO SLUŽBO

Naša centralna strojna služba ima avto Zastava 101, s katerim je že prevozila 230.000 km. Pločevina tega vozila pa je že tako dotrajana, da avto ne sme več na cesto. DS je odobril, da se za strojno službo TOZD kupi novo vozilo in sicer Kombi Zastava, ki stane 78.000 din.

NA STROKOVNO IZPOLNJEVANJE V BERLIN

Nemško podjetje VEB Weiner-Werk iz Vzhodne Nemčije (DDR) izdeluje dobra dvigala, takšna za kakršna smo zainteresirani tudi mi. Zdaj je v Berlinu seminar o tem, kako se dvigala vzdržuje ter kje in zakaj pride do najpogostejših okvar. Ker je velika verjetnost, da bomo dvigala te firme kupili tudi mi in najprej za Maribor, je DS odobril, da gresta na 5-dnevni seminar v Berlin, Franc Kološa, vzdrževalec strojev iz Maribora in vodja naše strojne službe, inž. Anton Golja.

NOVA STISKALNICA PAPIRJA ZA LJUBLJANO

DS je odobril, da se za potrebe ljubljanske poslovalnice nabavi nova stiskalnica za papir RIKO S 10, ki stane 25.000 din iz sredstev za nepredvideno nabavo opreme.

NOVO KOLO ZA CELJE

Da bi v Celju lažje opravili kurirsko delo (pošta, banka itd.) je DS tamkajšnji poslovalnici odobril nakup navadnega dvokolesa.

KRATKOROČNI KREDIT TUDI SLOVANU

di Rokometni klub Kolinska-Slovan. DS ga je odobril in sicer v višini 200.000 din. Vrniti ga mora v 60 dneh z 8% obrestno mero.

ŠTUDIJSKO POTOVANJE NA ŠVEDSKO

Na Švedskem, v mestu JONKÖPING je bil sejem sodobnih strojev za predelavo odpadnih surovin. Naša želja je, da bi ujeli korak s časom in razvojem in dohajali tehnični napredek v tej dejavnosti. Prav zato je DS TOZD POS odobril strokovno in študijsko potovanje na to prireditelje, šestim našim delavcem. Ti so si poleg sejma ogledali tudi nekaj tamkajšnjih firm naše dejavnosti. Potovanja je trajalo od 16. do 20. septembra. Udeležili so se ga delavci TOZD POS inž. Rafael Kravcar in Danilo Jančič, iz vodstva TOZD, Maks Naglič iz Slovenskih konjic, Franc Hočevar iz Novega mesta, Oto Centrih iz Celja in direktor delovne organizacije, Vladimir Kralj. Vtise s tega potovanja bomo objavili v prihodnji številki našega glasila.

Takšna gugalnica, ki je za hišico z oznako E, je imenitno igralo za otroke

Triindvajseto zasedanje DS TOZD RET je bilo 6. septembra v Ljubljani. Na dnevnem redu je bilo 9 točk.

**PREDLOG PRAVILNIKA
O DODELJEVANJU NAJEMNIH
STANOVANJ**

ki ga je poslala v obravnavo skupščina samoupravne stanovanjske skupnosti občine Ljubljana Bežigrad, je DS dal v razpravo zborom delavcev.

**PODALJŠAN ROK ZA SKLEPANJE
POSOJILNIH POGOVB**

Na izredni seji DS TOZD RET, dne 26. septembra lansko leto je bil sprejet sklep, da TOZD lahko da posojilo za obratna sredstva do višine 9.000.000 din komurkoli, ki ima bančno garancijo in če kredit povrne z 12% obrestno mero. Sklep je veljal do konca leta 1978, zdaj pa je DS njegovo veljavnost podaljšal do konca leta 1979.

**MEDEX DOBIL KRATKOROČNI
KREDIT**

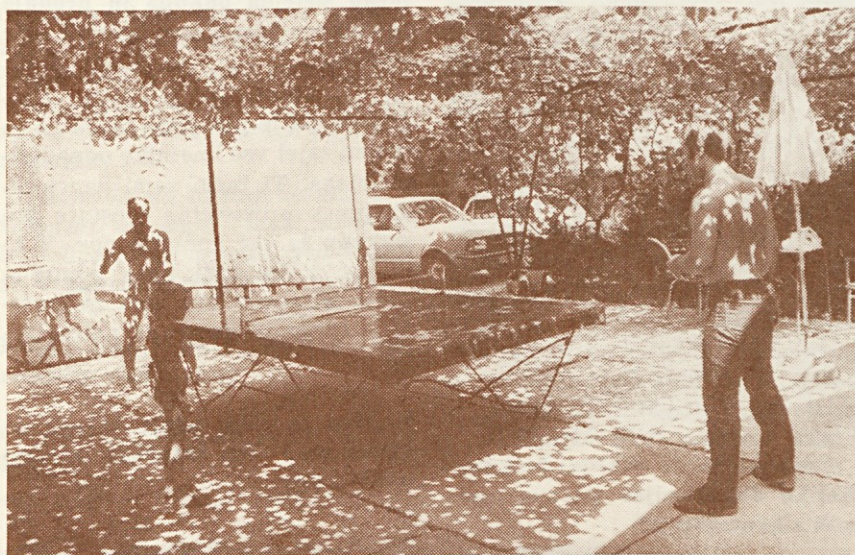
Takoj, ko je bil sprejet, v prejšnji informaciji opisani sklep, je DS odobril kratkoročni kredit v višini 3.000.000 din, z rokom vračila 30 dni, delovni organizaciji MEDEX — Ljubljana.

**POVRAČILO SKUPNOSTI
POKOJNINSKEGA IN
INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA**

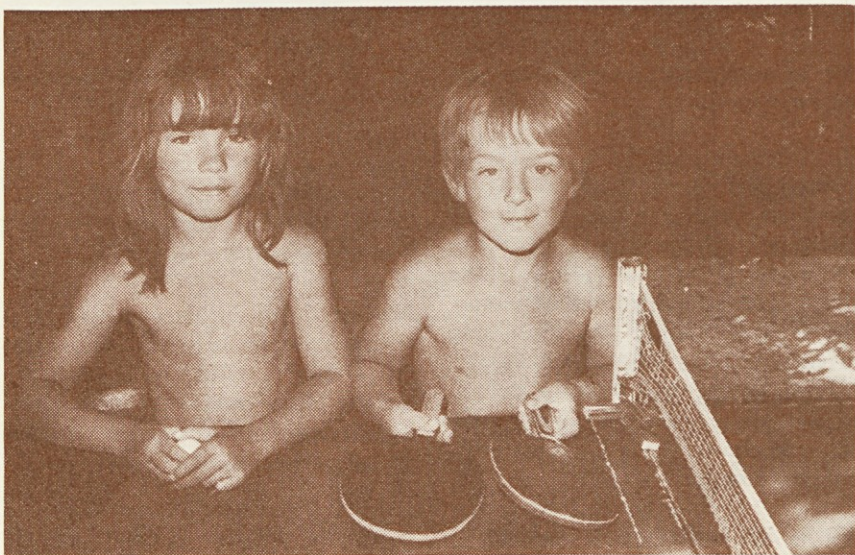
Delavka tekstilnega obrata v Ljubljani, Tončka Pavlič, se je leta 1966 ponesrečila pri delu. Ker so bili tedaj varnostni ukrepi opuščeni, je sedaj v naslovu imenovana skupnost, poleg že uveljavljene zavarovalne škode, zahtevala še povrnitev izplačil in dajatev za Pavličevo v letih 1977 in 1978, v skupnem znesku skoraj 150.000.000 din. DS je informacijo o zahtevku vzel na znanje.

**NA MEDNARODNI SEJEM
TEKSTILNE TEHNOLOGIJE**

Na predlog strokovnega sveta DINOS TOZD RET je DS odobril, da si ogledajo mednarodni sejem tekstilne tehnologije v Hannoveru, od 6. do 8. oktobra 1979, naslednji delavci TOZD RET: Nadja Gregorčič, Alojz Zadnik in inž. Stanislav Pesjak.

Med hišicama A in B je plato zasenčen s trto. V prijetni senci se po ves dan vrstijo dvoboji v namiznem tenisu

Ta dva mlada »pingpongaša« sta iz Celja. Ime jima je: Karmen in Kristijan

PREDSTAVLJAMO VAM POSLOVALNICO V KRANJU

Poslovodja naše kranjske poslovalnice je FRANC JENKO in to že od leta 1973, ko je prišel k nam. Tega dogodka se dobro spominja, ker je imel tedaj ravno rojstni dan. Takrat je bilo naše kranjsko skladišče še pri železnici, decembra meseca 1975, pa se je poslovalnica s skladiščem preselila v nove, sedanje prostore.

Jenko je bil rojen v Franciji. Njegov oče se je tja preselil po I. svetovni vojni, ker doma ni dobil dela. V tujini je delal v rudniku. Leto in pol po rojstvu sina Franca, to je bilo leta 1933, se je vrnil domov, v Zbilje.

Jenko je po končani osnovni šoli napravil še gimnazijo v Šentvidu pri Ljubljani in kovinarsko industrijsko šolo v Celju. V tekstilni tovarni v Medvodah se je izučil za električarja, ko pa se je zaposlil pri Iskri v Kranju, kjer je delal 20 let, pa je opravil še višjo industrijsko šolo.

Poslovalnico DINOS KRANJ sestavlja pet skladišč in sicer: skladišče v Kranju, v Škofji Loki, kjer dela 6 delavcev, na Jesenicah s 4 delavci, v Trziču, kjer dela samo en delavec in v Idriji, kjer je skladišče samo občasno odprto in kjer je zaposlena pogodbeno delavka. Poslovalnica ima skupaj 38 delavcev in delavk.

Eno prvih vprašanj, ki sem jih postavil Jenku je bilo o organizaciji dela na skladišču v Kranju. To vprašanje sem postavil zato, ker vodstvo naše delovne organizacije, ko dobi kakšne goste, le-te pripelje v Kranj, da bi videli skladišče, ki vzorno deluje po kontejnerskem sistemu. Takole je na to vprašanje odgovoril poslovodja.

Najprej bi rad omenil zbirno knjigo, v katero vsak dan vpisujemo vsa naročila naših dobaviteljev kam moramo po material. Na osnovi vpisov v to knjigo, dajemo naslednji dan šoferjem, ki obdelujejo posamezna območja, vozne naloge.

Naš kontejnerski sistem je v bistvu nastal na zahtevo naših dobaviteljev. Zahtevali so toliko kontejnerjev kolikor glavnih vrst odpadnega materiala nastaja v njihovi proizvodnji.

To pomeni, da dobavitelji sami sortirajo odpadno blago. Marsikje, tudi pri nas, si tega ne želijo. Kje ste vi našli »računico« za tak način?

Mi smo izračunali, da je razlika v ceni, ki ni obremenjena s stroški

sortiranja na skladišču, sprejemljiva. Sortiranje namreč stane in niti ne tako malo. Odkupna cena po vrstah blaga, ki ga odkupujemo pa je tudi odraz poštenih odnosov med kupcem in dobaviteljem. To pa je dolgoročno naložen kapital. Na tej podlagi zgrajen princip poslovanja je zahteval veliko število kontejnerjev in sedaj jih imamo že 250. Razvažamo jih s štirimi vozili — kamioni.

Kontejnerski sistem nam je narekovalo tudi dejstvo, da imamo dobavitelje po vsej Gorenjski in da imajo zlasti privatni obrtniki enovrstne oziroma čiste odpadke.

Koliko dobaviteljev pa ste opremili s kontejnerji?

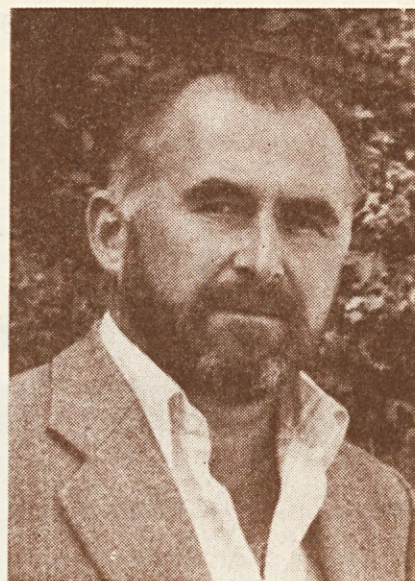
Osemdeset organizacij združenega dela in petindvajset obrtnikov. V LTH imamo na primer 6 kontejnerjev za 6 vrst alu-odpadkov.

Ali je sortiranje s strani dobaviteljev popolno?

Ne, oziroma redkokdaj, zato se o čistosti sortiranega blaga dogovarjamo na primer o tem, v kateri kvalitetni razred spadajo. Okrog 20 % pa vendarle lahko damo brez posebne kontrole v odpremo. Ko je izšel zakon o odpadkih, smo pričakovali, da bodo proizvajalci odpadkov ukrepali v duhu določil tega zakona, pa se je izkazalo, da se odnos do te vrste blaga ni veliko spremenil.

Ali še kje omenjajo ta zakon?

Mislím, da je že pozabljen.

Franc Jenko

Kakšna je prihodnost kontejnerskega sistema odkupa in prodaje odpadnega blaga, upoštevajoč vaše izkušnje?

Mislím, da je pozitivna in da bo ta sistem zajel vse imetnike odpadnega blaga. Ti bodo sami zaprosili, da jim v proizvodne prostore postavimo še več kontejnerjev. V to jih bo silila tudi naša ponudba dveh odkupnih cen, ena za sortirano blago in druga za nesortirano.

Kakšen je vidni odraz vašega sistema na vašem skladišču v Kranju?

To, da je vse blago, ki ima primerno obliko oziroma mere, v kontejnerjih. Na prostem oziroma na kupih je samo takšno blago, ki zaradi velikosti ne gre v kontejnerje in tisto, ki ga stiskamo v pakete. Na skladišču je torej videti veliko kontejnerjev in relativno malo blaga na kupih, ki so značilni za našo dejavnost. Skladišče nima izgleda založenosti, čeprav je relativno majhno. Na njem je veliko prostora za promet z vozili.

Mislím, da se do bistva kontejnerskega sistema še nisva dokopala. Ali bi lahko trdili, da je bistvo v načelu, da se noben kos odpadnega blaga ne odloži na tla, odkoder ga je potrebno ponovno dvigniti?

Tudi to je res, saj ponovno dviganje ali prekladanje povzroča samo stroške.

Kakšna delovna opravila, ob takem sistemu, opravljajo delavci skladišča?

Poslovodji omogoča, da je istočasno brez posebnih težav ali časovnih stisk tudi komercialist. Vsa opravila so v bistvu ista kot po drugih poslovalnicah, le da zanje potrebujemo manj delavcev.

Vi imate v Kranju veliko pokrito balirnico papirja. V njej je stiskalnica za papir, kakršne menda nima nobena druga naša poslovalnica. Povejte nam kaj o tem.

Takšno stiskalnico imajo menda še v našem tekstilnem obratu v Bohovi. Z njo balirajo tekstilne odpadke oziroma svoje izdelke. To je zemeljska stiskalnica BC 40. Najboljše rezultate se z njo doseže, če balirajo tako imenovane rezance papirja. Tako stiskalnico smo morali nabaviti, če smo hoteli zadovoljiti Gorenjski tisk v Kranju, po sprotnem odvažanju vseh papirnih odpadkov.

V balirnici pa imamo še eno stiskalnico za papir, tako običajno in viličarja za prenos bal. Papir se v balirnico pripelje s kamioni.

Koliko tehtajo bale narejene z zemeljsko stiskalnico?

Če so v bali rezanci, potem do 800 kilogramov.

Imate kakšne probleme s prodajo papirja?

Nobenh, že dve leti ne.

Pri ogledovanju vašega skladišča sem videl tudi RIKO stiskalnico za pločevino, ki ima krožni transporter za pakete. Povejte nam kaj o tem?

Da, posebnost te stiskalnice je njen valjni polkrožni tekoči trak, po katerem se paket popelje izpred stiskalnice. Ta trak je naša inova-

cija, stara 3 leta. Paket se odpelje na levo in ostane v območju dvigala. Ta ga dvigne in odnese v kontejner. Strojnik stiskalnice stoji oziroma dela v mrtvem kotu dvigala, s čimer je preskrbljeno tudi za njegovo varnost. Oba delavca pri tej stiskalnici sta tako uskladila svoje delovanje, da ne gre niti en njihov gib in niti ena minuta v izgubo.

Druge naše stiskalnice za pločevino niso opremljene s takim tekočim trakom?

Pogled od zunaj na balirnico papirja

Notranjost balirnice papirja s stiskalnico BC 40

Niso. Mislim, da so delavci, ki delajo s stiskalnicami premalo seznanjeni s prednostmi takšnega traku. Mi pa smo s takšnim trakom opremlili tudi našo, letos novo, stiskalnico v Škofji Loki.

Ta tekoči valjni trak je vaša ideja, kolikor vem. Kdo pa je trak izdelal?

Trak je izdelal kovač iz Naklega pri Kranju, Ruda Peric. Valje z ležaji smo mu prinesli mi. Dobili smo jih v odpadnem materialu.

Pravite, da se naši poslovodje ne navdušujejo za to noviteto.

Mislim, da se ne. Tisti, ki so bili že tu v Kranju in ki so si ta trak ogledali, so bili mnenja, da se pri

(Nadaljevanje na str. 10)

(Nadaljevanje s str. 9)

njih to ne bi obneslo. Drugačno mišljenje pa ima naša konkurenca iz Kranja. Takoj, ko so za to napravivo zvedeli, so jo dali izdelati tudi za svojo stiskalnico.

Zanimivo.

Letos, v začetku leta sem to inovacijo z vsemi izračuni prednosti poslal vodstvu našega tozda, vendar doslej še nisem dobil odgovora, kaj bodo napravili z mojim predlogom. To je slaba stimulacija za razmišljanje, kako bi poenostavili in pocenili naše delo.

Koliko prihranka pa po vašem izračunu daje ta naprava?

Okrog 300 starih milijonov na leto ob 90 % izkoriščenosti stiskalnice. Tolikšna je izkoriščenost naše stiskalnice v Kranju. Dva delavca v eni izmeni stisneta na mesec povprečno 280 ton pločevine. Izkoriščenost stiskalnice je zelo pomembna postavka pri izračunavanju prihranka. Na takšen prihranek seveda ne morejo računati tam, kjer stiskalnico izkoriščajo 50 % ali niti 10 %, kar se v našem tozdu tudi dogaja.

V Kranju imate tudi škarje za rezanje železa, aligatorice. Koliko pa so te izkoriščene?

Te pa so slabo izkoriščene. Na Gorenjskem Dinos nima dobaviteljev debelejšega odpadnega železa, takega za rezanje s škarjami. Neizkoriščene smo imeli tudi škarje v Škofji Loki, pa smo jih zato odstopili Brežicam.

Še besedo, dve o pločevini za stiskanje v pakete. Zalag te pločevine nimate. Ali vse sproti stisnete?

Vse, če se ne zgodi kaj posebnega, če ni kakšne akcije čiščenja okolja, ko se med pločevino znajdejo tudi opuščeni avtomobili in drugi veliki pločevinasti izdelki.

V zvezi s takšno pločevino bi rad povedal tudi naše mišljenje o koncentraciji le-te, za stiskalnico ARNOLD v Ljubljani. V Ljubljano naj bi jo vozili iz našega skladišča v Škofji Loki. Tam imamo sedaj novo stiskalnico in ko bo z njo delo steklo tako, kot je pri stiskalnici v Kranju, ne bo kaj

Paket stisnjene pločevine pride iz stiskalnice in se popelje po tekočem valjčnem traku navzdol

pošiljati v Ljubljano, dokler naši dobavitelji ne bodo močno povečali svoje proizvodnje.

Na skladišču sem videl tudi veliko 200-litrskih sodov. Jih prodajate ali stiskate?

Stiskamo jih. Imamo stiskalnico RIKOS 32 za sode. Podobne smo videli preteklo leto v Angliji. Da jo imamo tudi pri nas, je zasluga tovariša Golje. Nam se zelo obnese. Njena izkoriščenost je odvisna od količine sodov. Ko jih zberemo večje število, jih začnemo stiskati. Sod je stisnjen v eni minuti. Na željo naše poslovalnice v Novi Gorici smo to stiskalnico za nekaj časa posodili neki tamkajšnji delovni organizaciji.

Kako uresničujete letni plan?

Polletni plan smo presegli nad pričakovanjem.

Kakšna je struktura odpadnega blaga od katerega »živite«?

Za našo poslovalnico je značilno, da »živi« od pločevine in papirja, to je od najbolj cenene odpadnega blaga, če izvzamemo črepi-nje. Lansko leto smo nabavili in zbalirali in seveda tudi prodali nad 4 tisoč ton starega papirja. Stare pločevine smo lani nabavili, stisnili in prodali okrog 7 tisoč ton. Poleg teh dveh vrst odpadne-

ga blaga imamo tudi precej drobne »štanc« materiala. Odpadkov rumenih barvnih kovin pa smo na primer planirali 100 ton, vendar je vprašanje, če jih bomo toliko nabavili. Aluminija smo planirali 300 ton, ostalih kovin pa še okrog 150 ton. To vse skupaj ni veliko po tonaži, pa tudi po razliki v ceni ne, ker je le-ta že zelo majhna. Upam reči, da bi lahko bila baza našega zaslužka papir, če bi imeli dovolj ustreznih vozil.

Kako močna je na Gorenjskem konkurenca?

Na Gorenjskem je tisto, kar je imel nekdanj Dinos in je nekaj pomenilo, dobila Surovina. Na primer: Elektromehaniko Kranj, Iskro Kranj, Plamen Kropa, Veriga Lesce itd. Zakaj je vse to dobila Surovina, ne vem. Sedaj je kar je in ne bi imel kaj pripomniti na njihov račun, če se ne bi še vedno dogajalo, da nam delajo težave z nelojalno konkurenco. Letos so na primer hoteli priti v Savo, ki je naš dobavitelj.

So vam prevzeli Savo?

Niso je prevzeli. S Savo smo se dogovorili za nove cene in novo klasifikacijo odpadnega blaga.

Je še kaj omembe vrednega v zvezi s konkurenco?

Opazil sem, da konkurenčno vodstvo v Ljubljani nemudoma pošlje sem svojega človeka, če le kaj zaškriplje v njihovih poslovnih odnosih.

Kako pa ocenjujete odnose z vodstvom vašega TOZD in z delavci skupnih služb delovne organizacije?

Obveščенost s strani skupnih služb oziroma vodstva delovne organizacije je dobra. Dobivamo

za opremo oziroma investicije, kot takih sredstev sama ustvari. Mi smo prepričani o nasprotnem, vendar ne moremo dokazati, ker imamo premalo podatkov. Mislim, da ne porabimo niti 40 % tistega kar ustvarimo za te namene.

Na osnovi česa mislite, da je tako?

Naša poslovalnica daje, po podatkih poletnega obračuna, največ za sklade, največ za vodstvo tozda in skupne službe delovne organizacije itd.

Absolutno največ ali v odnosu na število zaposlenih v posameznih poslovalnicah?

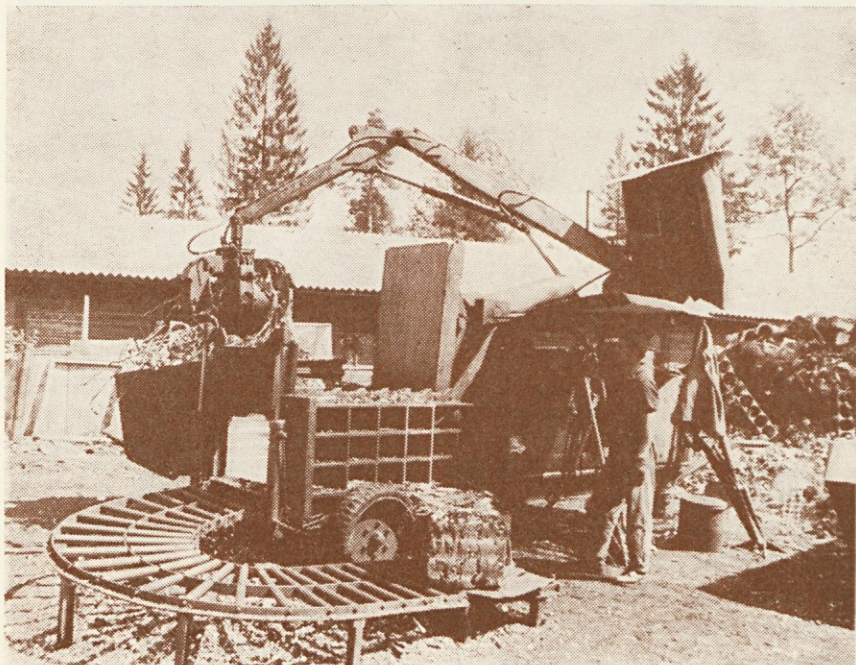
Absolutno največ, upoštevajoč višino angažiranih obratnih sredstev. Centralno skladišče barvnih kovin sicer ustvari več, toda, da je ustvarilo na primer večjo razliko v ceni kakor mi, je moralo uporabiti 5 milijard starih dinarjev obratnih sredstev, mi pa samo eno milijardo. Mislim, da dobro posluje tisti, ki uporablja malo obratnih sredstev in ki s hitrim obratanjem le-teh, ustvari veliko razliko v ceni. Tako delamo mi. To je naša izkaznica.

Vidim, da ste zadovoljni, ker je tako?

Niti ne. Vsaj kar se mene tiče, nisem zadovoljen. Po podatkih polletnega obračuna ustvarjamo največ, pri osebnih dohodkih pa smo na četrtem mestu, čeprav je res, da je razlika med najvišjimi povprečnimi osebnimi dohodki in našimi zelo majhna.

Je še kaj povedati, kar spada k vprašanju o medsebojnih odnosih?

Želel bi poudariti samo še to, da veliko pričakujemo od novega direktorja TOZD. V mislih imam seveda natančnejši obračun ustvar-

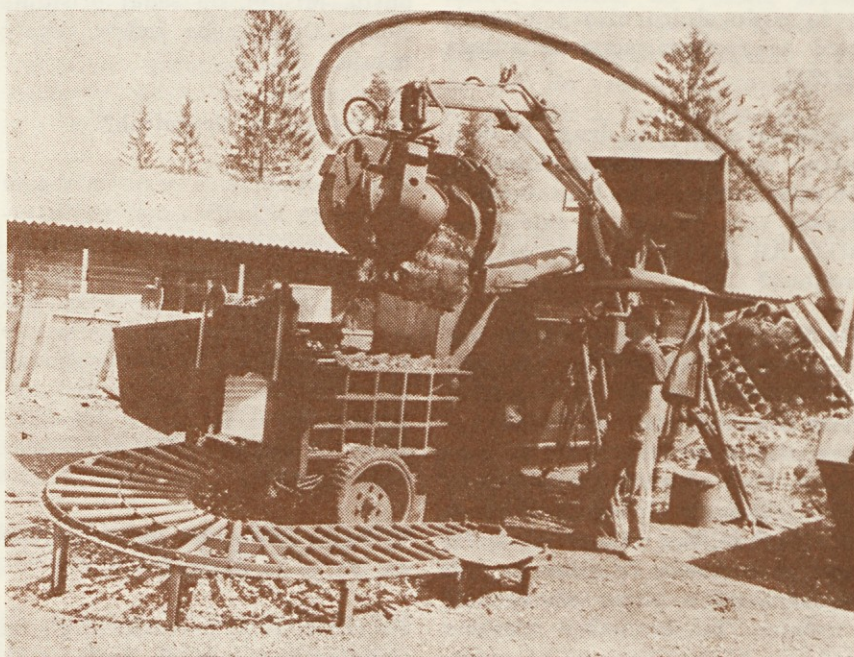
Tu paket lahko nekoliko počaka ...

(Nadaljevanje na str. 12)

okrožnice in mi se tistega, kar v njih piše, držimo. Zelo pa lahko pohvalimo obstoj strokovnega sveta pri TOZD. Njegovih sej, ki so enkrat na mesec, se udeležuje tudi direktor delovne organizacije. Na teh sejah, ki se jih ponavadi udeležujejo vsi poslovodje, proučujemo in rešujemo tekočo poslovno problematiko. Zdaj smo dobili tudi direktorja TOZD. Vsi mislimo, da bomo sedaj hitreje razrešili nekatere stvari. Mislim predvsem na to, da bomo dobili več podatkov o poslovanju vsake poslovalnice.

Ali doslej niste dobivali vseh oziroma dovolj podatkov?

Vse pglavitne podatke smo dobili, kljub temu pa ne dovolj. Na primer, marsikdo misli, da kranjska poslovalnica porabi več sredstev

dokler ga ne zgrabi dvigalo in v smeri puščice odnese v kontejner

(Nadaljevanje s str. 11)

janja in delitve dohodka po posameznih poslovalnicah. Če vzamemo na primer samo prikaz o tem, koliko sredstev za strojno opremo ustvari naša poslovalnica s tistimi parami, ki jih v ta namen izplačujejo železarne za vsak kilogram sprejetega železa. Takšen prikaz bi povedal, da v ta tozovski »sklad« ne priteče največ od tam, kjer zberejo največ starega železa, kajti to železo se lahko ugodnejše proda livarnam, ki pa ničesar posebej ne doplačujejo za strojno opremljanje naše dejavnosti. Boljša razlika v ceni ustvarjena s prodajo železa livarnam gre v obračun poslovalnice, pare, ki jih plačujejo železarne pa v obračun TOZD. To pa ni vseeno, vendar ne mislim, da bi bilo potrebno ta sredstva drugače deliti kot jih delimo. Želim samo to, da se ve, koliko je kdo prispeval v ta obvezna sredstva TOZD za strojno opremo.

Še to. Ker se ta sredstva zberejo v Ljubljani, dobi verjetno občina Bežigrad določen prispevek, toda te prispevke bi morale dobiti tudi tiste občine, v katerih se je ta dohodek ustvaril.

Ste kaj razmišljali o tem, da bi vaša poslovalnica postala samostojna Dinosova TOZD?

Mi ne, pač pa so o tem razmišljali na občini v Kranju. Rekli so nam, da imamo vse pogoje za TOZD, mi pa smo jim povedali, da delavci naše poslovalnice niso zainteresirani za reorganizacijo sedanjega TOZD.

Preskočiva zdaj na druga in drugačnja vprašanja. Zunaj skladišča, ob cesti, imate veliko kontejnerjev. Kakor vem jih tam ne smete puščati. Ali je vaše skladišče že premajhno?

Da jih ne smemo tam puščati, nas je opozoril občinski cestni inšpektor. Zahteval je, da jih v določenem času odstranimo. Kljub našim prizadevanjem, da bi za material, ki je v teh kontejnerjih, to je za alu-žguro, hitro uredili prostor v podaljšku našega skladišča, nam to ni uspelo. Zdaj imamo tam že utrjen teren, plato, toda za nadstrešnico, žal še vedno nimamo načrtov, brez načrtov pa ne moremo dobiti dovoljenja za postavitvev.

Plato, ki čaka na nadstrešnico

Upam, da bo zdaj to kmalu urejeno.

Na 25. zasedanju delavskega sveta TOZD POS ste postavili o tem in o skladišču na Jesenicah delegatsko vprašanje. Sprejet je bil sklep, da si boste zadevi na mestu samem ogledali skupno z direktorjem TOZD in tovarišem Ramovšem.

Oboje sva si ogledala in razreševala s tovarišem Ramovšem, ker je bil tovariš Kravcar tedaj na dopustu. Mislim, da sedaj pristojna služba Dinosu obe zadevi tekoče rešuje.

Za kaj gre na Jesenicah?

Za zgraditev nove ceste in mostu do našega skladišča, kar naj bi financirale štiri delovne organizacije, med njimi tudi naša. Cesta z mostom je dolga okrog 700 m, stala pa bo 550 starih milijonov. Po predlogu občine bi mi prispevali 20 %, vendar se sedaj tovariš Ramovš dogovarja oziroma dokazuje, da bi bil bolj pravičen 15 % delež naše delovne organizacije.

Vi imate močan avtopark, pravite pa, da je še premajhen.

Ne samo, da je premajhen, glavni problem je v tem, da je zelo star. TAM 2001 in FAP sta že knjižno

odpisana, oba nova pa imamo naročena že 3 leta. Za oba plačujemo povečano amortizacijo, obenem pa imamo z njima veliko takih izdatkov, ki bremenijo stroške poslovanja. Imamo 6 avtomobilov, ki so že ali pa bodo v najkrajšem času knjižno odpisani. Zamenjavi starih avtomobilov bi morali pri nas posvečati več pozornosti.

Koliko pa imate vseh vozil?

Štirinajst. Med temi so štirje kombiji.

Moj sogovornik je stresal podatke kot iz rokava in če bi vse, kar je povedal, zapisal, bi lahko objavljaval vse leto. Veliko ve in beseda mu teče kot malokateremu. Zanimalo me je, kakšne funkcije ima v Dinosu. Tako mi je odgovoril:

Nimam nobenih takšnih funkcij. Imel pa sem jih. Bil sem na primer predsednik Dinosovega počitniškega odbora pa sem tudi to funkcijo izgubil. Zdaj sem še član delavskega sveta TOZD. Za volitve v nove delavske svete pa sem kandidat za člana delavskega sveta delovne organizacije. Sicer pa mi ni žal za izgubljenimi funkcijami. Čas, ki mi je tako ostal na razpolago, sem porabil za poglobitev v probleme poslovalnice in za študiranje letnih in periodičnih obračunov poslovanja.

Tovariš Jenko, bi mi še povedali, kako ocenjujete svoj kolektiv?

Dobro. To je zdrav, delaven in v povprečju mlad kolektiv. Se tudi skregamo, toda nikoli se skregani ne razidemo.

DOPIŠUJTE!

JOŽICA GRAŽER je vodja pisarne in blagajničarka. Pri Dinosu je od 22. 9. 1952. Najprej je bila materialna knjigovodkinja, zdaj pa že 19 let opravlja sedanjo delovno dolžnost.

Toliko časa ste pri Dinosu, da vas moram vprašati, kaj vas je v njem zadrževalo, je bilo eno mojih prvih vprašanj za prijazno Jožico Gražer.

Na to pa je težko odgovoriti, je odgovorila. Nič takega ni bilo. Takšno delo mi je bilo všeč. To je menda pravi vzrok.

Kaj je pomenilo za vse vas, ko ste se iz starih nemogočih prostorov pri železnici preselili v nove prostore, sem v bližino reke Save.

To pa nam je veliko pomenilo. Prej smo bili štirje v eni pisarni, zdaj pa smo štirje v treh pisarnah. Zdaj nam stranke ne hodijo v pisarno. Izplačujem ali plačujem jim skozi okence. Svoje delo zato opravljamo bolj v miru kot prej.

S kakšnimi zadevami se največ srečujete kot vodja pisarne?

Poleg običajnega dela opravim tudi razgovore s strankami, če to želijo in če slučajno ni navzoč poslovodja ali šef skladišča.

Imate kakšne večje probleme glede poslovanja?

Sedaj ne.

Kakšna je vaša ocena kolektiva, s katerim delate?

Naš kolektiv je dober. Ni problemov zaradi dela tudi, če je kdaj potrebno delati popoldne. Poslovodja je zahteven, včasih upravičeno hud, po svoje pa tudi dober.

Imate kakšne funkcije v samoupravnih ali drugih organizacijah?

Sedaj ne. Bila pa sem članica izvršnega odbora sindikalne organizacije in član delavskega sveta.

Kako imate tukaj rešeno vprašanje toplih obrokov?

Tiste, ki delajo na skladišču, pomočnik skladiščnika vpraša, če želijo toplo malico ali kaj drugega. Potem gre naročeno iskat v restavracijo pri železnici ali v trgovino. V zgornjih prostorih naše upravne zgradbe, poleg sindikalne dvorane pa imamo manjši prostor, kuhinjo nekdanjega hišnika, ki jo uporabljamo za jedilnico. Vse, kar kdo naroči, tudi sproti plača. Trenutno je mali obrok tople malice, enolončnice 11 dinarjev, veliki pa 17 dinarjev. Obroki pa se bodo zdaj podražili.

Kje živite?

Tu, v Kranju imamo hišo. Imava dva sinova, Marjana in Miloša. Oba hodita v osnovno šolo.

Kje ste bili letos na dopustu?

V Savudriji, v naših počitniških hišicah. Bilo je lepo. Imeli smo lepo vreme.

Imate kakšno pripombo na naše prostore v Savudriji?

Ne. Rekla pa bi samo to, da naj ljudje malo pazijo na stene sob, ko uničujejo komarje.

SLAVKO FENDE je balirec. Z zemeljsko stiskalnico BC 40 balira papir. Pri Dinosu je od leta 1964. V začetku je delal na transportu, pred dvema letoma pa je začel balirati papir. Stiskalnica BC 40 je nekaj posebnega, saj papir ne dvigaš, temveč ga kar porineš vanjo. Seveda so bila moja prva vprašanja prav o tej stiskalnici.

Baliram kakršenkoli papir, je povedal Fende, toda najlepše in najbolj uspešno se balira rezance. Balle so težke do 600 kg, pritisk stiskalnice pa je 40 ton.

Koliko papirja zbalirate dnevno?

Če je dotok papirja dovolj velik, zbalirava dnevno do 8 ton. Delava v eni izmeni, včasih pa je potrebno opraviti kakšne ure tudi popoldne. Papirja imamo vse več in verjetno bo potrebno delati tudi v sobotah.

Kakšnega papirja zbalirate največ?

Rezancev in lepenke. Rezance dobimo v Gorenjskem tisku v Kranju, lepenko pa v glavnem v trgovinah. Časopisov nimamo.

Je vaše delo težko?

Je, ves dan si na nogah oziroma pripognjen. Je pa tudi nevarno. Ko stroj balo dvigne ven, je v njej toliko pritiska, da včasih, zlasti kadar baliram lepenko, izvrže iz sredine to lepenko s takšno silo, da zleti do vrat in bi človeka, če bi ga zadela, tudi ubila. Ko pa balo zvežemo pa seveda te nevarnosti ni več.

Ali morata pri tej stiskalnici delati dva delavca?

Da, toda ne toliko zaradi stiskalnice kot zaradi vreč s papirjem, ki jih tudi po petkrat na dan pripelejo iz Gorenjskega tiska. Te vreče so težke do 200 kg in jih sam ne morem iztresati v odprtino stiskalnice. Kadar pa teh vreč ni, pa drugi delavec, to je Jože Šmelcar, dela na običajni stiskalnici za papir, tako da papir stiskava hkrati z obema stiskalnicama.

(Nadaljevanje na str. 14)

(Nadaljevanje s str. 13)

Kdo po vozi viličarja, s katerim prevažate bale na plato zunaj skladišča?

Jaz.

Ali pozimi balirnico papirja grejete?

Ni potrebno, saj nas delo greje.

Ste zadovoljni z delom in zaslužkom?

Sem. Glede zaslužka pa bi bil bolj zadovoljen, če bi po kilogramu zbaliranega papirja dobil kaj več.

Ste zadovoljni z malico?

Včasih da, včasih ne.

Kje živite?

Na Primskovem imam hišo. Imava dve hčerki, Lidiyo in Bojano. Obe študirata v upravno-administrativni šoli.

Kje ste bili na dopustu?

Doma. Na morju se ne počutim dobro, pa tudi ne ljubi se mi hoditi naokrog.

IVAN NAHTIGAL je pomočnik skladiščnika. Je 50 % invalid. Pri nakladanju starih tekstilnih strojev se je leta 1970 težko ponesrečil. Takrat je bil šofer. Ko se je toliko pozdravil, da je lahko šel zopet na delo, je sprejel sedanjo dolžnost.

Tovariš Nahtigal, kaj vse delate v funkciji pomočnika skladiščnika?

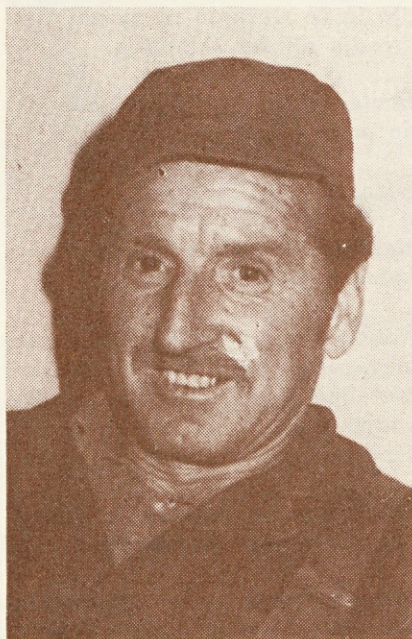
Izdajam in obračunavam potne naloge šoferjem. Tehtam na mostovni 20-tonski tehtnici. Skrbim za urejenost in red na skladišču. Hodim na banko, na pošto, po malico za delavce itd.

Koliko tehtanj opravite povprečno na delovni dan?

30 do 40.

Kaj mislite o glasilu naše delovne organizacije?

Je v redu. Dobro je, ker zdaj bolj pogosto izhaja. Marsikaj izvemo, ko ga prebiramo, kar sicer ne bi zvedeli.

TINE PODAKAR je nakladalec in spremljevalec šoferja kamiona za papir. Dne 29. novembra bo 15 let odkar je pri nas. Lahko pa bi imel pri nas že 19 let delovne dobe, če ne bi za 3 leta odšel na delo k podjetju Živila.

Zanimalo me je, koliko »fur« opravita dnevno in kam vse gresta s šoferjem po papir. Tako je odgovoril:

Prve štiri »fure« ali pa tudi pet so iz Gorenjskega tiska, potem pa obereva trgovine v Kranju in okolici.

Po hišah, po blokkih ne gresta?

Kadar je akcija Rdečega križa, to je enkrat ali dvakrat na leto, greva po papir oziroma časopise tudi po hišah in blokkih.

Ste zadovoljni s svojo delovno nalogo?

Preveč stopnic moram prehoditi vsak dan in sploh imam preveč dela. Zdaj pa sem še slišal, da bomo morali delati tudi popoldne oziroma ob sobotah, da bi iz Gorenjskega tiska zvozili ves odpadni papir. Menda ga bo še več kot ga je zdaj. Težko bo šlo, upam pa, da si bomo delo tako razdelili, da bo šlo.

Podakarja poznam kot Dinosovega športnika, zato sem ga poprosil, da nam pove kaj o svoji športni aktivnosti?

Največ se ukvarjam s kegljanjem, je rekel. Kegljal sem že, ko sem bil star 12 let. Naša poslovalnica ima svoje kegljaško moštvo, ki redno tekmuje v sindikalni ligi. Nedavno je bilo takšno tekmovanje v Škofji Loki in mi smo med štirinajstimi ekipami dosegli tretje mesto.

Oče teh treh fantov in lastnik voza s konji je z Nahtigalom pri tehtnici. Čaka, da dobi tehtni listek. Pripeljal je poln voz starega papirja. Nahtigal mu je stehal poln in potem še prazen voz. Idiličen pogled na konjičke, ali ne?

Kje trenirate in koliko vas je?

Do sedaj smo v Škofji Loki, ker pa so preveč podražili žetone, smo se za kegljišče dogovorili z gostilničarjem v Stražišču pri Kranju. Tam je dvostezno kegljišče, uporabljali pa ga bomo lahko vsako sredo od 19. do 21. ure. Vseh, ki redno treniramo in tekmujejo, nas je osem, to je toliko, kolikor šteje eno kegljaško moštvo.

Vaša ekipa je tudi tekmovala v Mariboru proti kegljaški ekipi Surovine, letos 1. julija. Slišal sem, da se pritožujete, ker vam naše glasilo ni posvetilo toliko pozornosti kot drugim tekmovalcem Dinosa.

Na tistem tekmovanju je imel Dinos dve kegljaški ekipi, eno iz Ljubljane in eno iz Kranja. Naša ekipa je zmagala, zasedla je prvo mesto. V 83. številki našega glasila so bile objavljene fotografije vseh Dinosovih tekmovalcev, le fotografije naše ekipe ne, čeprav je bila najboljša.

To je res. Temu sem kriv tudi sam. Nisem vas fotografiral, ker preprosto nisem vedel, da je tekmovala še ena ekipa. Zato vas tudi nisem povabil na slikanje, vi pa mi tudi niste rekli ničesar. Kje pa ste bili?

Ivan Nahtigal

Ves čas smo bili na kegljišču. Tam smo bili celo nekaj časa po končanem tekmovanju.

Opravičujem se. Premalo sem bil pazljiv, premalo radoveden, kdo je še tekmoval in kdo je zmagal. Upam, da se mi to ne bo več zgodilo. Se kaj pripravljate na delavske športne igre INOT v Šibeniku? Ste se prijavili?

Treniramo, če smo pripravljeni, pa ne vem. Sandi Simonišek iz Škofje Loke, ki je naš sindikalni šport-

ni referent in tudi član naše kegljaške ekipe, nam je rekel, da bomo šli v Šibenik, če bomo dobro vadili.

Kako naj bi po vašem mnenju sestavili kegljaško ekipo za tekmovanje v Šibeniku?

Mi smo za to, da bi naša ekipa tekmovala skupaj. Ekipa najboljših iz več ekip, ne bi bila tako uspešna, zaradi neuigranosti.

Se delavci vaše poslovalnice organizirano ukvarjajo še s kakšnim športom?

Kolikor vem, ne. Pred časom smo govorili o tem, da bi v sindikalni sobi, ki je precej dolga, vadili streljanje z zračno puško, pa je sedaj vse tiho o tem.

Kje živite?

Na Kokrci. Tam imam montažno hišo. Hčerka Martina dela v Iskri, Branka pa je že poročena, dela in živi pa v Avstriji.

Kam pa greste na dopust?

Že nekajkrat smo šli v Umag, preko turistične agencije.

Kako ocenjujete naše glasilo?

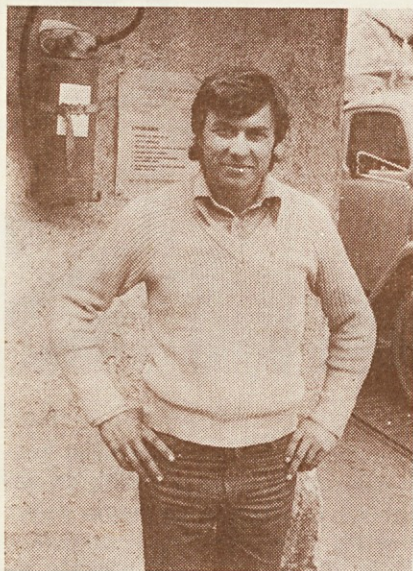
Všeč mi je, najbolj pa me zanimajo prispevki o športu. Škoda, ker so tako redki.

(Nadaljevanje v naslednji številki)

Lastniki teh »konjičkov« pa so naši kranjski delavci. No, vmes je tudi moj Fordek. Stojijo pred pisarniškimi prostori poslovalnice. Še ne pred tolikimi leti so takšni »konji« stali samo pred Iskrino tovarno, njihovi lastniki pa so bili inženirji in še nekateri umski delavci. To pa je pogled na našo stvarnost

INTERVJU Z BRIGADIRJEM STEVOM STUPARJEM

Stevo Stupar je iz Sanskega mosta. Pri Dinosu je začel delati decembra meseca 1977, ko je prišel od vojakov. Vojaščino je služil v Mariboru, kjer je bil tudi zaposlen pred pričetkom služenja vojaškega roka.

Stevo je šofer kamiona v ljubljanski poslovalnici. Izpit za šoferja je napravil eno leto po tem, ko je kot skladiščni delavec prišel k nam. Poleg dela je obiskoval šofersko šolo na Ježici pri Ljubljani. Stanuje v našem samskem domu na Črnučah.

Letos je bil drugič, odkar je pri nas, v mladinski delovni brigadi (MDB). Prvič je bil lansko leto, o čemer smo pisali v letošnji junjski številki (št. 82) našega glasila. Zdaj je bil blizu Kruševca, na zvezni akciji z imenom »MORAVA«. Mladinske delovne brigade so tu, ob reki Moravi in Rasini delale nasipe, visoke približno 2 metra, ki bodo preprečevali poplave.

Intervju s Stevom Stuparjem o njegovi letošnji udeležbi na zvezni mladinski delovni akciji je potekal takole:

V kateri brigadi si bil?

V brigadi, ki jo je organizirala Občinska konferenca ZSMS občine

Ljubljana Bežigrad, in ki je nosila ime »EDVARD KARDELJ«.

Kdaj si bil na akciji, koliko časa, koliko brigadirjev je štela vaša brigada in od kod so bili?

Na akciji sem bil od 6. junija do 7. julija, članov pa je naša brigada imela 49. Brigadirji so bili predvsem iz srednjih šol. Neposredni mladi delavci so bili le štirje.

Kako je v brigadi?

Kdor gre enkrat v MDB, bo težil, da gre vsako leto. Dopoldne se dela na trasi, popoldne pa v raznih interesnih krožkih ali seminarjih. Vsak lahko najde kaj zase, nekaj kar ga veseli.

So tudi praktični tečajji?

So, npr. izpiti za traktoriste, za fotografiranje, razvijanje filmov in povečevanje fotografij.

Ali si ti obiskoval kakšen tak tečaj?

Sem, tečaj za nogometne sodnike. Za kaj drugega pa nisem imel časa. Udeleževal sem se zelo veliko sestankov. Bil sem sekretar aktiva članov ZK v naši brigadi. Aktiv je štel 6 članov, lansko leto pa jih je bilo v aktivu 13. Letošnja povprečna starost v naši brigadi je bila samo 17 let in mislim, da je zato bilo tudi manj članov ZK.

Kakšne funkcije si še imel?

Bil sem tudi zastopnik naše brigade v štabu, kjer smo se dogovarjali o delovnih nalogah in o organizaciji življenja v brigadi.

V kakšnem štabu?

V štabu naselja. V našem naselju je bilo osem brigad. Ena je bila iz Splita, tri iz Beograda, ena iz Bosne itd. Iz Slovenije je bila samo naša.

Katera brigada pa je bila v vaši izmeni najboljša?

Naša. Iz te izmene je bila samo naša brigada predlagana za Plaketo Veljka Vlahovića, ki je najvišje zvezno odlikovanje za MDB. Doslej je v Sloveniji, če se prav spominjam, dobila takšno priznanje samo brigada iz Murske Sote.

Kdo je sestavljal štab naselja?

Predsedniki brigadnih konferenc, komandanti in sekretarji brigad, partijski sekretarji in še nekateri. Člani štaba naselja smo dobivali tudi posebne štabne naloge, kot štabni referenti. Jaz sem bil npr. referent za urejanje naselja. Da, bil sem tudi delegat skupščine izmene.

Kakšno dolžnost si imel kot delegat skupščine izmene?

To, da sem na skupščini povedal kakšna stališča so člani naše brigade, na brigadni konferenci, zavzeli do posameznih vprašanj. V brigadi pa sem bil dolžan poročati kaj smo na skupščini izmene sklenili.

Če prav razumem, je naselje živelo po zelo določenem programu. Ali so tudi brigade imele kakšne svoje programe?

Seveda. Vsaka brigada je sprejemala in živela po svojem programu, ki je bil usklajen s programom naselja.

Koliko časa ste na teh sestankih posvečali delovnim uspehom?

Vsak teden smo analizirali rezultate dela na trasi in sicer najprej v štabu naselja in potem še v brigadi. Enako smo analizirali tudi rezultate popoldanskih aktivnosti.

Na »trasi« so brigadirji izkopalvi tudi šore ogromnih dreves

O vsem tem smo morali vsak teden pismeno sporočiti štabu naselja.

Kaj pa zabava?

Zabave je bilo dovolj. Organizirana je bila po brigadah, največkrat tako, da sta jo organizirali po dve brigadi skupaj in za celotno naselje. Ponavadi so bile to kulturne prireditve s skeči, petjem in plesi.

Ali so brigade med seboj tekmovale katera bo boljša?

Seveda. Vsako dejanje brigade, skupine ali posameznika se je ocenjevalo s točkami, ki so se za oceno brigade prištevale ali odštevale. Tudi ponašanje brigadirjev v avtobusu se je ocenjevalo.

V kakšnem avtobusu?

Z avtobusi smo se vozili iz naselja 7 km daleč do reke Rasine, pri kateri smo delali nasip. Zadnja dva tedna pa smo se vozili na traso k reki Moravi, 40 km daleč. Vsaka brigada je imela svoj avtobus. Neka dne smo v avtobusu zapeli pesem o naši traserki Beograjkanki, ki smo jo sami sestavili. Pesem ji ni bila všeč, pa nam zato ni priznala točk za lepo ponašanje v avtobusu.

Kdo pa je to — traser?

To je najbolj pomembna oseba na trasi. Je član vodstva brigade, postavljen od štaba naselja. Po na-

vodilih štaba naselja vsak dan določi in odloča kaj bo brigada delala na trasi.

Ali ni komandant brigade glavni...?

Tudi komandant brigade je pomemben, toda ne več tako, kot je bil npr. še lansko leto, ko je bil štab brigade najvišji organ brigade. Sedaj brigade niso več samo vojaško organizirane ampak tudi samoupravno. Sedaj je najvišji organ brigade — predsedstvo brigadne konference. V njem je poleg komandanta brigade predsednik in sekretar brigadne konference, sekretar partijskega aktiva, traser in referenti za razne aktivnosti.

Ali bi nam povedal kakšen je običajni dan brigadirja?

Vstajanje je ob štirih, sledi jutranja telovadba, nato umivanje, potem zbor in dviganje zastave, nato zajtrk. Sledi odhod na traso, kjer se dela 3 ure. Malica in zopet delo 3 ure. Vrnitev v naselje, umivanje, kosilo, popoldne svobodne aktivnosti in sestanki. Večerja, kulturna prireditev, zbor, spuščanje zastave. Ob 22. uri »spavanje«.

Ti si se za brigadirja prijavil na osnovi razpisa občinske konference ZSMS občine Ljubljana Bežigrad. Ali je ta razpis obvezoval temeljno ali delovno organizacijo, da mora nekoga poslati v MDB?

Ne, ni obvezoval. Organizacija, ki je dala razpis je računala na zaveze delovnih kolektivov in posameznikov — mladincev. Slišal sem, da bo drugo leto drugače, ker je bilo letos precej brigad, ki niso bile formacijsko izpopolnjene. Mislim, da bo drugo leto vsaka delovna organizacija ali TOZD, ne vem natančno, dolžna poslati na mladinske delovne akcije po dva svoja delavca mladincev. Pri tem pa mislim, da ni prav, če gre vedno eden in isti. Vsako leto naj bi šel drugi in sicer zato, ker se tam naučiš političnega in samoupravnega delovanja. Mi smo npr. tam tudi poslušali odlična politična predavanja. Predavatelji so prišli iz Beograda.

(Nadaljevanje na str. 18)

Le kaj ji je hotel Stevo, z lopato? Če kdo ve za kakšen duhovit odgovor, naj ga sporoči našemu uredništvu

(Nadaljevanje s str. 17)

Ti si bil zdaj že dvakrat zaporedoma v MDB. Ali to kar si predlagal pomeni, da ne želiš iti več?

Ne, jaz bom šel še, če bom le imel »šanso«, toda pravilno bi bilo, da gre drugo leto iz naše poslovalnice kdo drug. Poudarjam, da bistvo udeležbe v MDB ni fizično delo, temveč vzgoja. To je kot šola samoupravljanja.

Hočeš reči, da tisto, kar se tam delavec-brigadir nauči, koristi tudi tisti delovni enoti v kateri je zaposlen, in sicer pri opravljanju njenih političnih in samoupravnih nalogah?

Da. Hočem reči, da denar, ki ga da delovna enota za osebni dohodek svojemu brigadirju, ni vržen proč. To je tako, kot da bi svojega delavca poslala v šolo po znanje s katerim bo po vrnitvi več koristil delovni enoti, kot je pred tem.

Kaj je bilo za tebe največje doživetje na letošnji akciji »Morava«?

Za mene je bila največje doživetje zadnja skupščina izmene. Na njej je bila edino naša brigada predlagana za Plaketo Veljka Vlahovića. Skupščino izmene sestavlja po osem delegatov iz vsake brigade. Proti temu, da bi naša brigada dobila Plaketo, so bili delegati splitske brigade in sicer zato, ker naša brigada ni bila formacijsko popolna. Morala bi imeti 54 članov, imela pa jih je samo 49. Morala bi tudi imeti najmanj 12 brigadirjev, imela pa jih je samo 10. Mi smo se branili, da smo vse naloge brigade izvrševali tako, kot da bi nas bilo 54. Branili smo se tudi s tem, da na prvi skupščini izmene ni nihče ugovarjal, ko smo sprejemali obveznosti, ker nas ni bilo toliko, kot je določeno za eno brigado. Naša obramba je bila sprejeta in skupščina je izglasovala, da se našo brigado predlaga za Plaketo.

*

Nič ne pomaga še tako velika moč, če ni razuma, ki jo zna uporabiti.

Stevo, kakšne politične ali samoupravne funkcije imaš ti?

Mislim, da sem še član predsedstva naše mladinske organizacije. Medtem, ko nisem bil tu, je prišlo do nekih sprememb, pa zanje še ne vem. V predsedstvu naše ZSMS sem odgovoren za družbeno samozaščito, vendar se ne morem pohvaliti z mojo aktivnostjo po tem vprašanju. Navodil mi nima kdo dati, sam pa se tudi še ne znajdem.

Ali je mladinska organizacija Dinosa v Ljubljani, katere član si tudi ti, dobra? Ali je aktivna?

Če je merilo za biti dober — aktivnost, potem mislim, da ni dobra. Premalo se sestajamo in dogovarjamo.

Tako sva s Stevom končala ta zanimiv intervju. Moram povedati, da Stevo kar lepo govori slovenski jezik.

Stane Koman

Stevo Stupar je bil letos edini Dinosov mladinec na zvezni mladinski akciji oziroma na katerikoli večji delovni akciji v organizaciji ZSMS. Naj osvežimo spomin in povemo, da sta lani sodelovala dva Dinosova delavca in sicer Zdenka Cafuta in Stevo Stupar, oba iz iste, to je ljubljanske poslovalnice.

Lansko leto pa se je prijavila še ena mladinka iz Dinosovih skupnih služb, toda delovna skupnost skupnih služb je ni pustila med brigadirke, ker je pri njenem delovnem opravilu ni imel kdo zamenjati. Odsotnost zaradi udeležbe na delovni akciji namreč traja en mesec, delovna skupnost, iz katere je udeleženec akcije, pa mu mora izplačati mesečne osebne dohodke, kot da bi redno delal.

Letos se je ponovno poleg Steva Stuparja prijavila Zdenka Cafuta, toda delovna skupnost ljubljanske poslovalnice je bila mnenja, da poziv občinske konference ZSMS velja za vse Dinosove delovne enote v Ljubljani in ne samo za poslovalnico v Kurilniški 18. Zato so odobrili udeležbo samo enemu prijavitelcu. Iz tega opisa, kolikor je točen, lahko sklepamo, da se je odprlo določeno vprašanje glede udeleževanja mladih Dinosovih delavcev na mladinskih delovnih akcijah in, da ne bi bilo narobe, če bi se o tem vprašanju, do prijav v naslednjem letu, pogovorili v okviru TOZD ali morda celo v okviru celotne delovne organizacije.

-t-

Stevo Stupar — šofer

SEKUNDARNE SIROVINE INOT

STRUČNO-INFORMATIVNI LIST OOUR-a IZ DELATNOSTI
SEKUNDARNIH SIROVINA

UKVARJATE SE Z DRUŽBENO KORISTNIM DELOM

je v intervjuju, objavljenem na prvi strani avgustovske številke našega zveznega časopisa izjavil Dragoljub Djajdjić, sekretar koordinacijskega odbora Gospodarske zbornice Jugoslavije za napredek dela in poslovanja. Med drugim je povedal tudi to, da problematiko odpadnih materialov na zbornici obravnavajo kot poseben način varčevanja. On je mnenja, da bomo morali navado, po kateri odkupujemo odpadke samo tam, kjer so največji izvori, spremeniti.

TO SO TUDI PRIPRAVE NA DSI INOT

Na naslovni strani našega časopisa iz meseca avgusta tudi piše, da so bile junija meseca v Nišu sedme delavske športne igre dveh sestavljenih organizacij združenega dela naše dejavnosti in sicer INOSA in TEHNOGASA. Sodelovalo je okrog 500 delavcev teh dveh SOZD. Preteklo leto so imeli takšno tekmovanje na Tjentištu, prihodnje leto pa ga bodo imeli v Vrnjački banji.

ODPADKI SE LAHKO TUDI BOLJŠE IZKORIŠČAJO

je naslov daljšega prispevka v avgustovski številki našega zveznega časopisa. Govori o rezultatih zveznega razpisa za inovacije na področju predelave organskih odpadkov. V zaključku pisec predlaga, da bi tudi INOT sprejel in objavil zvezni razpis za inovacije na področju naše dejavnosti.

NOV SVINEC IZ STARIH AKUMULATORJEV

Tehnogas-Inos v Beogradu in RTB »Zaječa« v Loznici načrtujejo izgradnjo objekta za proizvodnjo svinca iz sekundarnih surovin. Letno bi predelali 15 tisoč ton surovin, predvsem starih akumulatorjev.

ZBIRANJE IN PORABA ODPADNEGA MATERIALA V LETU 1978

Gospodarska zbornica Jugoslavije, Koordinacijski odbor za napredek dela in poslovalnic je v našem zveznem časopisu objavila svoje poročilo za leto 1978, ki ima naslov: Zbiranje in poraba odpadnega materiala leta 1978 s posebnim pogledom na uresničen izvoz in uvoz takih materialov. Zelo pregledno poročilo je dolgo pet časopisnih strani.

PRAVZAPRAV SMO GRDI...

Za pogovore, ki niso vezani na delo pri nas, ponavadi, ni veliko časa. Ponavadi že, včasih pa vendarle...

V nekem izjemnem pogovoru smo se spomnili tudi dinosovih upokoјencev in tistih, ki smo jih imeli izjemno radi, pa so že umrli.

Ali vzdržujemo stike s tistimi, s katerimi bi jih še lahko? Kako in kakšne? Kako je to vprašanje vgrajeno v dinosove samoupravne akte?

Nekajkrat je delovna organizacija že organizirala sprejem svojih upokoјencev. Sreča in zadovoljstvo le teh bi morala obvezovati, da bi bila takšna srečanja pogostejša.

Kaj pa spomin na Franca Tavčarja, pa na Aleksandra Lunačka in še na koga, ki smo jih imeli zaradi njihovih toplih človeških lastnosti tako radi? Koliko so pomenili za nas in za našo stroko? S kakšnimi besedami in obljubami smo se poslavljali od njih? Ali nas vse to ne obvezuje za nekaj več, kot storimo? Se jih sedaj še kdaj spomnimo? Jim morda kdaj nesemo svežih rož na njihov grob...?

Lahko bi bili drugačni, boljši...

-t-

SPOROČILO O 19. ZASEDANJU DS DELOVNE ORGANIZACIJE DINOS

Devetnajsto zasedanje DS DO DINOS je bilo 22. avgusta 1979. Na dnevnem redu so bile samo 3 točke. Navzočih je bilo 9 delegatov, odsotnih pa 8.

Na 17. zasedanju je bil sprejet sklep, da naj kadrovska služba napravi načrt preventivnih zdravstvenih pregledov. V razpravi o tem načrtu je bil na 19. zasedanju sprejet dopolnilni sklep, da naj načrt zajame tudi delavce v poslovalnicah, ki naj bi jih zaradi značaja dela poslali na preventivni zdravstveni pregled.

Najpomembnejša je bila druga točka dnevnega reda. Sprejet je bil sklep o razpisu volitev delegatov v delavski svet delovne organizacije Dinos Ljubljana. Sklep določa, da ima DS DO DINOS 17 članov-delegatov in sicer 9 iz TOZD POS, 4 iz TOZD RET in 4 iz delovne skupnosti skupnih služb. Za predsednika 6-članske volilne komisije je bil izvoljen Tone Plešec. Volitve so bile v torek, 18. septembra 1979.

Pod točko razno je bilo govora o izdelavi enotnega akcijskega programa na podlagi akcijskih programov poslovalnic. Tri poslovalnice takšnega programa še niso poslale, zato je bil sprejet sklep, da se jih opozori na to obveznost.

-t-

Tudi osrednji slovenski časopis DELO včasih piše o nas. Zdi se, da vse pogosteje zlasti od takrat, ko je družba ugotovila, da nam zmanjkuje čiste vode in zraka, dveh osnovnih pogojev za življenje. Naša dejavnost pa je s čistočo okolja povezana. Kolikor večji in močnejši bomo, toliko bolj bo naše okolje čisto. Pa ne samo to. Kolikor bolj bomo razgledani, toliko bolj bomo pametni. In kolikor bolj bomo pametni, toliko bolj se bomo zavedali, da je napredek industrije in gospodarstva sploh ekonomsko vezan na odpadne surovine. Toda naj bo vzrok za to, da pridemo v časopis kakršenkoli, le slabo delo ne, vedno se bomo takega dogodka veselili. Tudi, če bo v takšnih člankih kakšen novinarski spodrsrljaj, kot je v članku, ki ga je objavilo DELO dne 8. junija 1979. Take stiskalnice namreč, ki bi izločevala barvne kovine, plastiko, in drugo in puščala oziroma stiskala samo čisto železo, namreč še nimamo, ne v Ljubljani, ne v Novem mestu in tudi Maribor je ne bo dobil. Takšna naprava se imenuje **Šreder**, o kateri smo pisali v 81. številki našega glasila. Najnovejše naše stiskalnice pa se imenujejo **ARNOLD**, ki žal stisnejo vse, kar jim spustimo v odprtino.

Članek, ki ga omenjamo, ponatiskujemo v celoti. Naslov ima:

ISČE SE TUDI STARA ŠARA

ČE DINOS NE BI BIL VEZAN S POGODBAMI NA UVOZ STAREGA PAPIRJA, BI DOMA ZLAHKA ZBRAL POTREBNE KOLIČINE — STISKALNICA ZA ŽELEZO

»Na prvi pogled je lahko reči: vrni mo industriji odpadne surovine, ki jih potrebuje in jih mora dobršen del uvažati«, je poudaril vodja Dinos — enote Maribor Ivan Kušar. »Toda, ko se človek poglobi v naše poslovanje vidi, da smo odkupno in skladiščno mrežo razpredli tako na široko, da gre le malo uporabnih odpadkov v nič.«

Dinosova enota v Mariboru je razpredena na področju severovzhodne Slovenije in ima svoja skladišča v Mariboru, Murski Soboti, Gornji Radgoni, Dravogradu, Ptujju in Lendavi, kjer pravkar gradijo novo, sodobnejše skladišče.

Lani so zbrali 27.000 ton odpadnih surovin. Največ je bilo železa, barvnih kovin, papirja in stekla. Dinos ima pogodbe o dobavi odpadnih surovin skoraj z vsemi delovnimi organizacijami, trgovinami, večjimi trgovskimi hišami in še posebej s šolami. S pomočjo Rdečega križa sodelujejo tudi pri drugih oblikah zbiranja odpadnega materiala.

Samo starega papirja so lani zbrali 3.500 ton, pa bi ga lahko še več, če bi ga naša papirna industrija potrebovala, oziroma če ne bi bila s pogodbami vezana na njegov uvoz iz tujine.

»Dokler ne dobimo potrebne mehanizacije«, je poudaril Ivan Kušar, »ne moremo narediti kaj prida novega. Zadnja leta sicer hitreje napredujemo, vendar bi še marsikaj potrebovali. Kot kaže, bomo v kratkem dobili stiskalnico za železno pločevino, ki je razen v Novem mestu in Ljubljani, nimajo še nikjer drugje v Jugoslaviji. Za stiskalnico bomo odšteli 7,5 milijona dinarjev, za posebno dvigalo, ki sodi zraven, pa 1,3 milijona. S pomočjo take stiskalnice bomo avtomobile lahko dobro izrabili, saj stiskalnica izloči blago, barvne kovine, plastiko in drugo, tako, da ostane samo čisto železo.«

Problem, pravijo pri Dinosu, so stare avtobusne karoserije. Trenutno jih imajo v skladišču ob Tržaški cesti čez sto in ne vedo kaj bi z njimi. Zakon o varstvu zraka je zaradi dima, smradu in plinov preprečil, da bi jih zažgali in uporabili tisto, kar bi po sežigu od njih še ostalo, ročno trganje blaga, sedežev in druge robe pa bi bilo prezamudno in predrago.

Jože Jerman

ALI RES NI NOBENE ORGANIZACIJE ...

Dne 21. avgusta 1979 je DELO objavilo prispevek z naslovom: **LESA JE VEDNO PREMALO**. Pisec članka je med drugim napisal tudi tole: »Težave s surovinami bi lahko bile precej manjše, če bi se lahko v večji meri usmerili (v tovarni celuloze in papirja »Djuro Salaj« na star papir, ki ga je v izobilju, ni pa organiziranega zbiranja in odkupa.«

Vsi pa vemo, da v Sloveniji akcije zbiranje starega papirja pri občanih organizira Rdeči križ. Kako uspešna je njihova organizacija zbiranja pa je seveda drugo vprašanje. Mi imamo občutek, da je bila organizacija zbiranja starega papirja, ko je bila ta še v rokah Dinos, boljša.

PREMALO STEKLENIC IN ČREPINJ ...

DELO je 31. avgusta 1979 objavilo daljši prispevek o tem, zakaj zmanjkuje steklenic. Pisec pravi, da bi steklene črepinje odstranile prenekatero skrb steklarjev. V posebnem uokvirjenem prispevku opisuje, katere steklenice trgovina zamenjuje prazne za polne in kolikšna je kavcija. Tu tudi pove, da DINOS (Kurilniška 18) jemlje samo steklene črepinje oziroma odkupuje steklenice kot črepinje in sicer brezbarvne po 10, barvne pa po 5 din za kilogram. Zopet novinarska napaka. Pisati bi moralo po 0,10 in po 0,05 din. Novinar je mnenja, da bi kakšna široko zastavljena akcija zbiranja steklenic s strani sindikata, Rdečega križa ali šol in z oživitvijo »nekoliko pozabljenе parole« **DAJMO INDUSTRIJI ODPADNE SUROVINE**, lahko rodila izredno lepe uspehe. Pisec tudi sporoča, da Steklarni Straža najbolj primanjkuje odpadnega stekla vseh vrst.

No, mi imamo drugačne podatke o tem, pa tudi drugačne izkušnje.

KAM Z OPUŠČENIMI AVTOMOBILI ...

Ker zavrženi avtomobili precej prispevajo k onesnaževanju okolja je strokovna služba mestne skupščine Ljubljane pripravila osnutek odloka o ravnanju z opuščeni mi motornimi vozili. K izdelavi osnutka so pristopili zato, ker se na mestno skupščino vse pogosteje obračajo Ljubljančani in posamezne službe z vprašanji, kam z opuščeni mi avtomobili.

V osnutku odloka piše, da so dotrajana vozila lastniki dolžni odpeljati v delovne organizacije, ki se ukvarjajo z odkupom odpadnega materiala. Tam tudi piše, da lahko pooblaščen a oseba, ki odkrije zapuščen o vozilo odredi, da vozilo odpeljejo in prodajo na odpad.

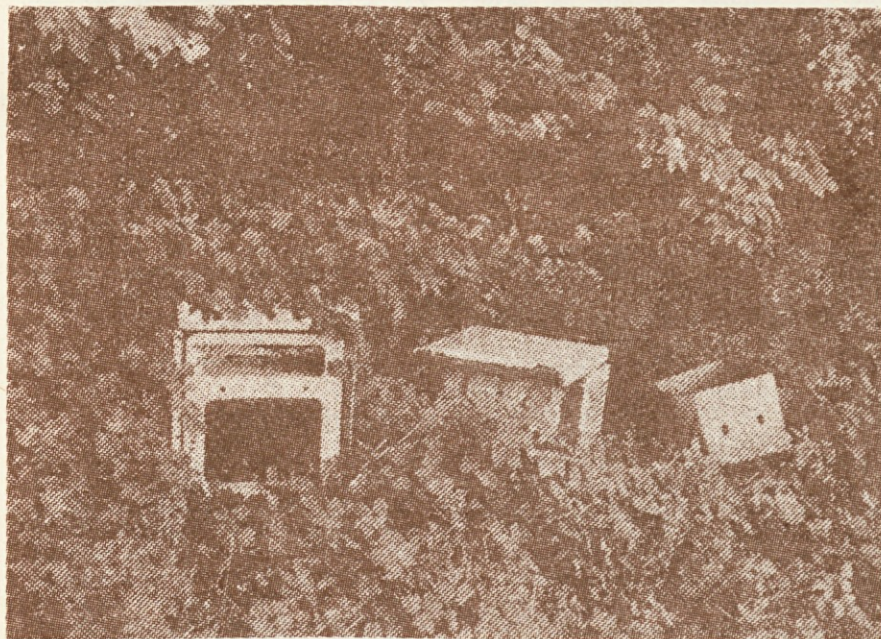
Osnutek odloka ima še nekaj pomanjkljivosti. Preden ga bodo obravnavali delegati mestne skupščine na seji, bo moral skozi rešeto statutarne komisije.

DELO

Sreda, 29. avgusta 1979

UTRIP LJUBLJANE

»Kuhinja« na prostem

Po pisanju novinarjev, da so vsa ljubljanska smetišča, tudi legalna, komunalno neurejena, je korajža Ljubljančanov narasla. Štedilnike in druge odslužene gospodinske pripomočke mečejo ljudje v grmovje tik ob Nemški cesti. Zakaj? Ker pri nas menda še vedno ni nikogar, ki bi odkupoval belo tehniko, kosovne odpadke pa pobirajo v mestu le enkrat na leto. (N. Š., foto: Marko Črtanec)

PRIPIS:

Kar je zgoraj podčrtanega, smo podčrtali mi. Zakaj? Zaradi besedice »menda«. Kaj se res ne da ugotoviti ali jo kdo odkupuje ali ne in če ne, zakaj ne? In, ali jo res mora kdo odkupiti? Koliko pa je dobil zanjo lastnik »kuhinje« na zgornji sliki, ko jo je pripeljal in »oddal« v grmovje tik ob Nemški cesti?

V SMETEH NI ZLATA

Ne vem več, v kateri slovenski reviji sem junija meseca iztrgal dva lista, na katerih je prispevek z naslovom: V SMETEH NI ZLATA. V prispevku je novinarka Albina Podbevšek opisala, s kakšnim delom se v okolici Novega mesta preživljajo Romi. Na takšno misel je prišla, ko je opazovala, kako Romi vneto brskajo po novomeških smetiščih. Nekje je tudi slišala, da

se Romom bolj spleča zbirati odpadne surovine kot delati.

Da, tako piše v uvodnem delu tega prispevka. Čeprav vemo, na kakšno delo je novinarka mislila, pa vseeno »odrimo piko z jezika«: Tudi zbiranje odpadnih surovin je delo...

Podbevškova nato reportažno opisuje razgovor z delavci v naši novomeški poslovalnici, na novome-

ški milici in pri oddelku za družbene službe občinske skupščine Novo mesto.

V nadaljevanju objavljamo tisti del besedila, ki omenja tudi nas.

Romi so resda naše stalne stranke, vendar nikakor ne moremo trditi, da pri nas zaslužijo milijone,« so povedali na novomeškem Dinosu, ko smo jih vprašali, ali so odpadne surovine zares zlata jama za Rome.

— Slišali smo, da Rom lahko zasluži 500 dinarjev na dan samo z zbiranjem starega železa oziroma kovin.

— »To ni mogoče. V enem dnevu sam ne more zbrati kovin za 500 dinarjev,« je rekla Jožica Jakša, blagajničarka pri Dinosu. »Povprečno dobi vsak Rom 300 do 400 dinarjev, vendar ne vsak dan. Nabira več dni, včasih en teden, včasih dlje, vendar moramo upoštevati, da to navadno dela vsa družina ali tudi več družin skupaj.«

Tako Romi prihajajo skoraj vsak dan z vozički pa tudi s konji. Potrpežljivo čakajo na izkupiček. Blagajničarka jih dobro pozna in pravi, da so nekateri tako pridni, da pripeljejo odpadne surovine tudi trikrat na teden. Zaslužek ni najboljši. Izjema je Roman Brajdič, ki si je z izkupičkom od starega železa kupil traktor, z njim zdaj redno prihaja na Dinos.

»Temu včasih res izplačamo tudi pol starega milijona na teden,« je povedala blagajničarka.

Kako nabere toliko surovin vsak teden, je vprašanje. S traktorjem je laže, saj z njim lahko obere vsa črna odlagališča v okolici Novega mesta. Pomaga mu vsa družina. In romske družine štejejo tudi po dvanajst otrok.

— Ali nabirajo tudi drug odpadni material, na primer steklo, papir in stare cunje?

»Ne, samo kovine, in to predvsem barvne, ki so tudi po 22 dinarjev za kilogram. Drugo se jim ne spleča,« so povedali na Dinosu.

— V poročilu UJV za lansko leto je zapisano, da Romi zagrešijo veliko tatvin (15 odstotkov vseh kaznivih dejanj na območju Novega mesta). Med drugim kradejo tudi surovine, primerne za na odpad. Ali ste tudi vi ugotovili, da vam kaj zmanjka?

»Ne, tega ne moremo reči, ker imamo vse dobro zavarovano,« so odgovorili na Dinosu, ki pač ne morejo ugotavljati, od kod izvirajo pripeljane kovine.

Naj bo kakorkoli, nekaj koristnega dela Romi s tem prav gotovo opravljajo, četudi ima tudi to nekaj senčnih strani. Takole pravijo na postaji milice v Novem mestu:

»S svojim početjem na smetišču so Romi sanitarno-higienski, estetski problem in sploh družbeno negativen

(Nadaljevanje na str. 22)

(Nadaljevanje s str. 21)

pojavn. Na smetišču resda zbirajo surovine, s čimer se večinoma tudi preživljajo...

...poleg tega si protipravno prilabčajo razne predmete v bližnji in širši okolici. Le-te potem prodajajo na odpadu... Svoje delovno področje so razširili tudi na mesto, kjer prevažajo smetnjake in stikajo po končnejnjih...

...Nekateri Romi pač trdijo, da se jim bolj spleča nabirati staro železo ali zelišča kot hoditi na delo. Z zelišči namreč dobro zaslužijo...

...Naj bo kakorkoli, zelišča rastejo samo poleti, smetišča pa niso zlate, ampak zaudarjajoče jame. Zato je tudi tista krilatica »zakaj bi delal v tovarni, če lahko z zelišči in odpadki boljše živim«, velikokrat tudi izgovor, da se Romi ne zaposlijo...

DOBRO JE VEDETI...

Lansko leto so tovarne papirja v Jugoslaviji uvozile 87.752 ton. Razlika je zaloga ob koncu leta. Naša dejavnost je dala industriji papirja okrog 244.000 ton starega papirja.

OKUS PO ZNOJU...

TELEKS, ki je izšel 13. julija letos, je objavil avtobiografsko reportažo Eda Torkarja z naslovom: OKUS PO ZNOJU, PO RESNIČNOSTI. V tej reportaži Torkar pravi, da mu je šestindvajset let in da je doslej premenjal že sedem služb. Reportaža je dolga tri teleksove strani in opremljena s petimi risbami šaljive vsebine. Tudi reportaža je pisana šaljivo, po domače in tako »brez dlake na jeziku«, da jo greš kar dvakrat brati.

Njegova prva služba je bila — plavžarska, v Železarni. Druga — čuvajniška, na žagi v njegovem domačem mestu. Tretja — livarska, v primorskem mestecu. Četrta — mornarska, na morju, kje drugje? Šesta — zidarska, v Ljubljani. Sedma — časnikarska, tudi v Ljubljani.

Njegova peta služba je bila — delavec na odpadu. Opis te službe objavljamo v celoti, **vas dragi bralci pa prosimo, da nam sporočite, v katerem kraju je opravljal to službo?**

PETA SLUŽBA: DELAVEC NA ODPADU

Pravzaprav sem glede na svojo izobrazbo upal, da bom dobil mesto poslovođe. Prejšnjega so namreč zaprli, ker je na svojo roko in v svoj dobiček prodajal baker v Italijo, in skupaj z njim so vtaknili pod ključ tudi večino drugih delavcev v podjetstvu. Od stare posadke so ostali na svobodi samo še trije, pa še ti bi z veseljem kradli, če bi se le mogli (in znali) zrniti do korita. Pozneje so se seveda trkali po prsih in se sklicevali na svojo poštenost. Seveda, vsi smo dobri, če ne dobimo priložnosti, da bi bili slabi.

No, mesto poslovođe so zaupali nekemu upokoženemu oficirju, mene pa so po hitrem postopku degradirali v »prostaka« in me postavili k tehtnici. In tako sem namesto v pisarni pristal v zanikrni uti, ki bi bila mor-

da še idilična, če bi stala na gozdni livadi, ne pa sredi kupov starih štedilnikov, avtomobilskih karoserij, akumulatorjev in druge nerabne šarje. In tako sem kupoval, prodajal, tehtal, razvrščal, vlačil to prekleto železo s kupa na kup, in če me je šef slučajno zalotil v uti pri počitku, me je priliznjeno objel okrog ramen in zakvakal: »Dajmo, dajmo, več dela, več denarja!« Menda je bilo za Veliko noč, ko me je vprašal: »Ali vi verjamete v boga?« — »Ne«, sem rekel. »Pa vi?« — »Jaz verjamem v denar.« je rekel šef. »V denar, ki izvira iz dela.« — Potem pa se je zavedel, da že spet stojim pred njim z rokami v žepih, in je nestrpno zabevskal, kot je bevskaal na rekrute, ko je bil še oficir tam nekje v južni Srbiji: »Hajde, požuri, bacaj ovo železo u kiblu!« In da bi me še bolj motiviral, je dodal: »Više železa — više para!«

Ko pa sem petnajstega v šefovi pisarni odprl ovojnico s svojo prvo plačo, mi je bilo, kot da bi mi kdo prisolil klofuto: niti sto jurjev nisem zaslužil, niti sto jurjev! Ob tedanjem

slovenskem povprečju 2000 ND in ob šefovih 5000 ND. Vrgel sem ovojnico z denarjem vred pred šefa na tla in zaloputnil vrata za sabo. Tako so storili tudi nekateri drugi. Naslednji dan smo zaklenili vrata in začeli štrajk. Šef je besnel, pokical je policijo, direktorja, občinski sindikalni svet in potem je bil cel halo. Delavci so dobili opomin, mene pa so odpustili, češ da sem bil organizator. Skratka — bilo je zabavno.

DOBRO JE VEDETI...

Do leta 1978 je imela Slovenija prvo mesto v vsakoletnem porastu prometa industrijskih odpadkov. Leta 1978 je to mesto zavzela Hrvatska, za njo je Srbija, na tretjem mestu pa je Slovenija. Promet z industrijskimi surovinami je preteklo leto upadel samo v Vojvodini.

KO SE KONČUJE ČAS KISLIH KUMARIC...

Novinarji so meseca julija in avgusta nekoliko prikrajšani »za vsebinsko dobre in resne dogodke«, zato ta čas imenujejo »čas kislih kumaric«. Zanimivo pa je, da v dneh, ko gredo poletne počitnice h kraju, življenje pa se še ni vtirilo v svoje normalne tirnice, v časopisih zasledimo več prispevkov kot sicer, ki opisujejo dogajanja povezana z odpadnimi surovinami. Zadeve okrog pomanjkanja surovin za redno proizvodnjo in s tem povezano zbiranje odpadnih surovin oziroma starega papirja, opuščenih steklenic, odsluženih gospodinjskih strojev, starih avtomobilov itd., podčrtano s problemom onesnaževanja okolja, jim pridejo ravno prav.

In prav je tudi nam. Le zakaj nam ne bi bilo! Le včasih zasledimo kakšen podatek, ki bi bil bolj točen in bolj razumljiv, če bi pisci poiskali informacijo o tistem kar pišejo, tudi pri nas, pri Dinosu. Saj včasih jo poiščejo, prav pa bi bilo, da bi jo, vsakokrat, ko v sestavkih omenjajo zbiranje odpadnih surovin.

-t-

IZ ZAPISNIKA 24. ZASEDANJA DS DELOVNE SKUPNOSTI DO

Stiriindvajseto zasedanje delavskega sveta delovne skupnosti delovne organizacije Dinos je bilo 12. septembra 1979. Na dnevnem redu je bilo 10 točk. Navzočih je bilo 7 delegatov, odsotni pa trije. Zasedanje je vodila predsednica DS, Marija Rozina.

Na tem zasedanju so najprej razpravljali o zapisnikih 22. in 23. zasedanja. Medtem, ko so zapisnik o 23. zasedanju sprejeli brez pripomb, so v zvezi s sklepi sprejetimi na 22. zasedanju sprejeli dva nova sklepa in sicer o izplačevanju razlike za regres samohranilkam v decembru mesecu in o kategorizaciji samohranilk.

Potem so delegati obravnavali pritožbe na ocenitev delovnih opravil. Pritožilo se je pet delavk ter finančno knjigovodstvo in saldakonti. Za dve delavki so ugotovili, da pritožbi nista upravičeni, pritožbi dveh delavk bodo obravnavali ponovno, pritožbo ene delavke pa so ugodno rešili. Pritožbo oddelka saldakontov so rešili ugodno, pritožbo delavcev finančnega knjigovodstva pa bodo reševali še enkrat. Sprejeli so tudi sklep, da bodo ponovno proučili vrednotenje vodenja računovodstva, ki je spremenilo organizacijo dela.

NADLEŽNA FOTOGRAFIJA! Ali nas napis na kažipotu ne spominja na nek neizvršen sklep...?

Pri obravnavanju pravilnika o pogojih in merilih za dodeljevanje najemnih stanovanj na območju ljubljanskih občin so se strinjali, da gre v javno razpravo do 13. septembra 1979.

Na podlagi poprejšnje obravnave na zboru delavcev so potrdili poslovnik o delu samoupravnih organov s spremembami in dopolnitvami.

Z enako ugotovitvijo so potrdili rokovnik delovnih opravil finančno-materialnega poslovanja, ki je doživel spremembe in dopolnitve ter metodologijo za ocenjevanje količine in kakovosti dela delavcev delovne skupnosti, ki je prav tako doživela spremembe in dopolnitve.

Potem so odobrili 5-dnevno odsotnost zaradi strokovnega študijskega potovanja na Švedsko direktorju delovne organizacije, Vladimirju Kraľju.

Nazadnje so določili maso sredstev za osebne dohodke in vrednost točke za mesec september in do konca leta 1979. Kvota za OD je od 1. septembra do konca leta 1979 95% od šestine doseženega OD v I. polletju, povečana za 11%.

-t-

PREJELI SMO

Prešernovo društvo je naše uredništvo zaprosilo, da vam, bralcem našega glasila, sporočimo nekaj besed o njihovi letošnji redni zbirki knjig. Redna letna zbirka Prešernove družbe ima naslov: **KNJIŽNI DAR 1979**. Obsega 6 knjig in sicer: Prešernov koledar 1980; J. Kislinger: Debele zgodbe Petra Fuleža; Jurčič-Kersnik: Rokovnjači; M. Lalič: Prvi sneg; C. Jeglič: Vrtnarjevi spomini in najnovejše delo Franca Šetinca: Misel in delo Edvarda Kardelja. Kdor bo naročil Knjižni dar 1979, bo dobil Šetinčevo knjigo brezplačno. Ta knjiga ima 200 strani in bo sicer stala 70 dinarjev. O svojem najnovejšem delu je Franc Šetinc med drugim zapisal: »Veselilo me bo, če bodo po knjigi segli mladi ljudje ob študiju in delu, in če jo bodo z zanimanjem brali tudi starejši, predvsem delavci in kmetje.«

Ta zbirka bo izšla novembra meseca letos. Broširana bo stala 150 din, v platnu pa 210 din.

Knjižni dar 1979, kot tudi druge izdaje Prešernove družbe (zbirko romanov: Ljudska knjiga za leto 1979, mesečno revijo Obzorja, prvi sveženj nove zbirke: Hodil po zemlji sem naši) naročite na naslov: Prešernova družba, 61000 Ljubljana, Borsetova 27.

NE MORE VZGAJATI, KDOR SAM NI VZGOJEN.

J. STRITAR

KDOR MNOGO GOVORI — ALI VELIKO VE, ALI LAŽE.

ROMUNSKI PREGOVOR

SLAVOHLEPEN ČLOVEK JE ZMEROM SLAB.

ČAJKOVSKI

ČIM BOLJ PRAZNA JE GLAVA, TEM BOLJ POLNA SO USTA.

LJUDSKA MODROST

Glasilu DINOS izdaja DO DINOS Ljubljana, Parmova 33, v 560 izvodih.

Glasilu ureja uredniški oãbor. Glavni in odgovorni urednik je Stane Mancini. Tehniãni urednik Stane Koman.

Oproščeno prometnega davka po pristojnem sklepu 421-1/72.

Tisk tiskarna Tone Tomšič Ljubljana.

KAKO V MURSKI SOBOTI SODELUJEJO Z RDEČIM KRIŽEM

Rdeči križ v Murski Soboti vsako leto organizira zbiranje starega papirja in tekstila skupno z vodstvom in delavci našega skladišča. Letošnja akcija, ki je bila organizirana 4. junija, je bila drugače organizirana kot prejšnja leta. Prejšnja leta je akcija trajala 2 dni, letos pa je potekala le 2 uri; od 17. do 19. ure.

V prejšnjih letih se je v akciji zbralo okrog 10 ton materiala, letos pa nekaj več kot 20 ton, predvsem papirja, precej tekstila in malo pločevne.

Kako je bila akcija organizirana letos, je povedal vodja našega skladišča v Murski Soboti, Jože Horvat.

Rdeči križ je zaprosil posamezne TOZD v Murski Soboti za prevozna sredstva. Na dan akcije je na določeno mesto prišlo 20 tovornih vozil, kombijev in kamionov, med katerimi sta bila tudi dva naša. Šofer vsakega vozila je dobil seznam ulic, ki jih je moral med 17. in 19. uro prevoziti, tja in nazaj. Na vsakega sta prišli dve ali tri ulice. Vsakemu šoferju sta bila tudi dodeljena dva ali trije učenci murskosoboške srednje šole. Tudi za to se je dogovoril Rdeči križ.

Ljudje so do 17. ure odložili pred svoja vhodna vrata vse, kar so nameravali darovati Rdečemu križu, učenci srednje šole, dodeljeni šoferjem, pa so to prenesli v vozila. Murskosobočani so bili o akciji obveščeni z listki, ki jih je natisnil Rdeči križ in, ki so jih dva dni pred akcijo poštarji raznesli po hišah, ob svojem rednem raznašnju pošte.

Ko so bila vozila polna oziroma, ko je šofer opravil določeno vožnjo, se je najprej ustavil pred sedežem Rdečega križa, kjer so razložili uporabna oblačila, vse ostalo pa se je stehalo na javni tehtnici in pripeljejo na naše skladišče.

Vlado Skalič, skladiščnik in Jože Horvat, vodja skladišča v Murski Soboti

Vsi delavci našega skladišča so to popoldne delali. Bila je sobota. Raztovarjali so pripeljano. Vse popoldansko delo pa so poklonili Črni gori, za odpravo posledic letošnjega potresa.

Akcija je zajela Mursko Soboto in dve bližnji vasi, Beltince in Černelavce.

Obračun pripeljanega je bil opravljen po cenah, ki so dogovorjene med našo delovno organizacijo in republiškim odborom Rdečega križa.

Čeprav je akcija trajala le dve uri, je bila enkrat bolj uspešna kot prejšnja leta, ko so kontejnerski koši iz našega skladišča stali na določenih mestih kar dva dni.

Pišite nam, kako je skupna akcija z Rdečim križem potekala drugje, pri vas!

MURSKOSOBOŠKO SKLADIŠČE JE SKORAJ POVSEM ZALOŽENO

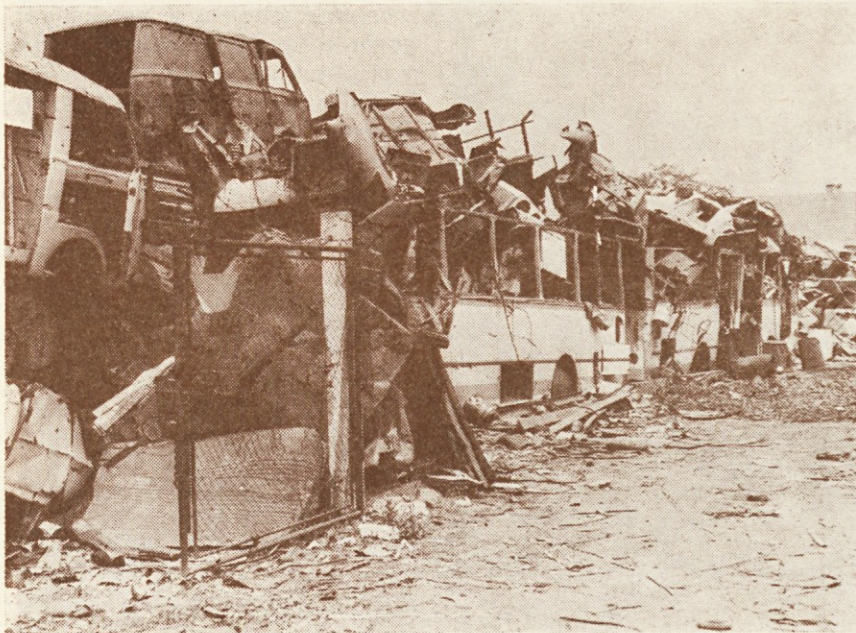
Stara pločevina, med katero je veliko avtomobilskih karoserij, je naložena do 4 metre visoko. Čisto malo prostora, zunaj ograje, ki pa je na srečo naš, je še na razpolago. Po izjavi tovariša Horvata bodo ta prostor napolnili do konca tega leta, kam pa bodo odlagali staro pločevino potem, pa še ne ve odgovora.

Stiskalnice za pločevino nimajo, rabili pa bi jo na posodo, za nekaj mesecev.

Zanimiva je založenost s pločevino nekega drugega skladišča. Tam imajo trenutno zelo malo stare pločevine. Odpeljala ga je stalna ekipa s kamionom, ki ima samo to nalogo, da naklada in vozi staro pločevino iz manjših skladišč na glavno skladišče, k stiskalnici. Toda, tudi ta praksa za nas trenutno ne pride v poštev, ker je tudi naše

S.

DOPISUJTE!

Tako je bilo založeno skladišče v Murski Soboti

glavno skladišče v Mariboru popolno stare pločevine.

Tudi dotok starega železa je tako velik, da nastajajo zaloge, vendar izključno zato, ker nimajo rezilca, ki bi pripravil staro železo za odpremo. Toliko starega železa pa spet nimajo, da bi potrebovali stalnega rezilca. In problem je tu. Kdo jim ga bo posodil? Kdo drugi kot naše mariborsko skladišče, toda tamkajšnji rezilec ima toliko dela na različnih kasacijah, da ne utegne priti še v Mursko Soboto.

Prav tako je dotok starega papirja vse večji, in vse večji je tudi kup starega papirja na skladišču, čeprav imajo kar tri stiskalnice za papir. Ena je v tiskarni, druga v kartonažnem pogonu, tretja pa na našem skladišču. Prav zaradi stiskanja papirja v bale so v juniju sklenili delovno razmerje še z enim delavcem, nato pa organizirali dvoizmensko delo pri stiskalnici.

GRADNJA POSLOVNEGA CENTRA SE PRIBLIŽUJE H KONCU

Kot je znano, gradi TOZD Priprava odpadnih surovin za potrebe vodstva TOZD in Delovne skupnosti delovne organizacije ob Titovi cesti, v neposredni bližini Centra za proučevanje sodelovanja z deželami v razvoju, Titova 104, v okviru poslovnega centra BRINJE poslovne prostore v 1., 2. in 3. nadstropju 8-nadstropne stolpnice »A«. Poleg te stolpnice se vključuje v skladno celoto še 4-nadstropni stolpič, »B«, ki ga bo v celoti zasedel Industrijski biro, enonadstropna stavba »C« za prodajne dela Bežigrada, kjer bodo poglob-

površine Gorenja iz Velenja in Ljubljanske banke ter restavratorski prostori in povezovalni del »D«, kjer bo vhod z avlo in vratarnico ter telefonsko centralo.

Pod zemljo bosta še dve etaži, od katerih bo ena služila za konferenčno dvorano, prostore za računalniško obdelavo podatkov DINOSA in Zavoda za produktivnost dela, pomožne prostore ipd., druga pa za zaklonišča.

Tudi zunanja ureditev bo v precejšnji meri spremenila podobo tega ljene parkirne površine (verjetno premajhne), zelenice in prehod na

Titovo cesto ter povezava z Vojkovo cesto (peš pot).

Tudi notranjost objekta bo sicer preprosto, vendar udobno urejena, tako da se bodo zaposleni prijetno počutili pri opravljanju svojih delovnih dolžnosti.

Tako si bo vsakdo z uro, ki bo nameščena v avli urejeval svoj čas prihoda in odhoda v okviru predpisanih tedenskih delovnih ur, pa tudi sicer bodo dani pogoji za uvajanje sodobnejše organizacije dela in delovnih postopkov, ki bodo težili k humanizaciji medsebojnih odnosov.

Prostori bodo sestavljali, glede na organizacijsko shemo, skladno celoto, deloma bodo pregrajeni fiksno z zidanimi stenami, deloma pa z lesenimi montažnimi predelnimi stenami, ki bodo v večji meri dopolnjevale fleksibilnost, tj. prilagajanje prostora organizacijskim spremembam, če bi kdaj kasneje razvoj delovne organizacije to narokoval.

Z relativno dobro komunikacijsko zasnovo in povezavo tako neposredno kot posredno preko telefonskih zvez, bo omogočeno hitro komuniciranje med zaposlenimi, kar je pogosto velikega pomena, za racionalno in učinkovito delo.

Prostori bodo za večino zaposlenih dovolj razsvetljeni in zračni z možnostjo odpiranja in zapiranja okenskih okvirov. Dovolj bo dnevene in umetne (neonske) svetlobe. Tla bodo v tapisonu, tako bo hoja tišja, računamo pa, da bo tudi zvočna izolacija med stenami preprečevala, da bi normalna jakost zvoka uhajala iz prostora in motila druge.

Zunanost oken bo imela ščitnike, ki bodo preprečevali pot premočnim sončnim žarkom.

Preskrbljeno je za dovolj velike arhivske prostore in omare in za druge malenkosti od vratnih kljuk do napisnih označb ipd., ki naj bi dajale vtis sodobnosti in urejenosti.

Neonski svetlobni napis DINOS na strehi poslovne stavbe »A« naj tudi v temi opozarja, da je tu sedež delovne organizacije, ki se ukvarja z dejavnostjo, pomembno za naše gospodarstvo.

Ljubljana, 12. 9. 1979

Janez Ramovš

ničnim komitejem je potekal razgovor o uporabi novih tehnologij v pripravi in predelavi bakra, cinka, svinca in aluminija. Glavna razprava je bila o svetovnem primanjkljaju tako primarnega kot sekundarnega aluminija. Razprava o vsebini dela omenjenega komiteja je bila dolgotrajna. Zajela je politično in energetska svetovno krizo v zvezi z zbiranjem, pripravo in predelavo strateških surovin, barvne metalurgije in predvsem aluminija.

ZAKLJUČKI IN PREDLOGI

Menim, da je bila odločitev o udeležbi Jugoslavije in INOT na svetovnem kongresu sekundarnih surovin v Chicagu pravilna, saj svetovni zbor najpomembnejših strokovnjakov naše dejavnosti omogoča spoznavanje razvoja tehnologije in izkušenj. Z udeležbo na takšnem zboru spoznavamo znanstvene in tehnološke dosežke drugih in širimo lastna spoznanja. Edino tako je naša dežela, neposredno pa tudi naša delovna organizacija, v stiku s svetovno stvarnostjo na področju recycling sistema.

Na podlagi takšne ugotovitve in zaključkov chičaškega kongresa predlagam organom upravljanja v okviru združenja INOT, kakor tudi organom upravljanja naše delovne organizacije, da v naslednjem letu vkalkuliramo v stroške poslova-

(nadaljevanje)

Obiskal sem tudi največji svetovni muzej znanosti in tehnike, ki je v neposredni bližini Chicaga in v katerem je prikazan ves razvoj industrije in energije od začetka parnega kotla do največjih sedanjih dosežkov. Posebno zanimivo je bilo strokovno izvajanje najnovejših strokovnih dosežkov pri uporabi jeklenih odpadkov, kot kombiniranem vložku posameznih vrst kot npr. rezani težki kosi jeklenih odpadkov, balirani jekleni odpadki, šreder jekleni odpadki za proizvodnjo posameznih vrst jekla itd. Železarne uporabljajo tudi kombinirani vložek glede na to, ali se topi v elektro pečeh, konverterjih ali še vedno v Siemens-Martinovih pečeh in če ne gre za proizvodnjo sivega surovega železa.

V ZDA kakor tudi v nekaterih deželah zahodne Evrope se že uporabljajo »Pellete«, tako imenovana koncentrirana ruda (hematit, magnetit) ki vsebuje približno 30 % šreder jeklenih odpadkov oziroma drobnih jeklenih odpadkov vezanih s specialnimi smolami na primarno rudo. Tako se doseže najnižji odstotek bakra v proizvodnji jekla (manj kot 0,25 %).

Proizvodnja papirja v ZDA, ki bazira izključno na papirnih odpadkih, uporablja sortirane papirne odpadke samo iz grafične industrije in to s sortiranjem na mestu nastajanja. Zame je predstavljalo posebno zanimivost to, da se od

prebivalstva zbrani papirni odpadki uporabljajo izključno za proizvodnjo slabših vrst papirja. Tako zbrani papirni odpadki se sploh ne sortirajo glede na kakovost posameznih vrst.

Proizvodnja iz takšnih papirnih odpadkov se je že v prvem letu, po prehodu na deljeno proizvodnjo (odpadki iz industrije in od prebivalstva) pokazala ekonomsko in tehnološko upravičeno. Do deljenega načina proizvodnje so prišli zato, ker se glede na kakovost proizvedenega papirja najboljši proizvodi proizvajajo izključno iz belih rezancev in primarne surovine, sulfidne celuloze.

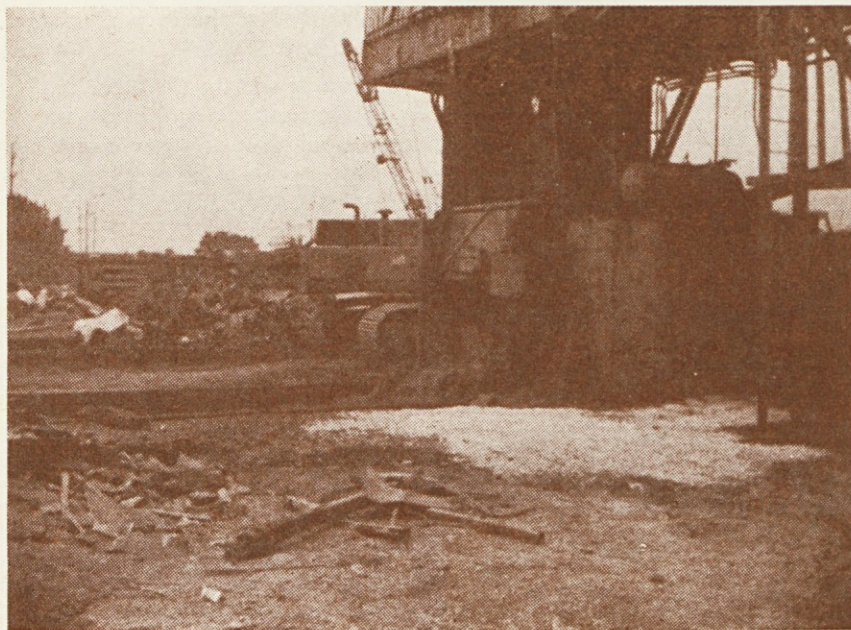
V komiteju za barvne kovine s teh-

Zbirno mesto jeklenih in aluminij odpadkov na prostem. Za ureditev skladišč, tam vlagajo zelo skromna sredstva.

Dovoz uporabnih odpadnih surovin s kontejnerji — vlačilci in razkladanje z močnimi elektromagneti

1000-tonske škarje, postavljene na utrjenem zemljišču

nja, stroške za sodelovanje naših delegatov oziroma delegacij na letnih skupščinah in kongresih B. I. R., ne glede na to, kje bodo. Menim, da samo stalni stiki delovnih organizacij iz dejavnosti INOT s posameznimi članicami B. I. R., nudijo možnost uporabe svetovnih dosežkov tudi v razvoju jugoslovanske dejavnosti priprave in predelave koristnih odpadkov v sekundarne surovine.

Razen tega bi bilo prav, da bi imeli stalnega predstavnika oziroma vodjo, jugoslovanske delegacije na

kongresih B. I. R., ki naj bi imela po enega predstavnika — strokovnjaka v posameznih komitejih B. I. R. oziroma kongresa B. I. R. To pomeni, da bi imela naša delegacija na svetovnih kongresih, ki so vsako 4. leto po pet članov. Vsak član pa bi moral govoriti tudi vsaj enega od treh svetovnih jezikov (nemški, francoski, angleški), ker poteka delo kongresov v teh treh jezikih, oziroma je prevajanje omogočeno le na enega izmed teh.

Vladimir Kralj

O PRIPRAVAH ZA NAŠO PREDSTAVITEV V ŠIBENIKU

Sporočilo o pripravah za našo predstavitev na delavskih športnih igrah INOT 79 v Šibeniku, smo za naše glasilo napisali sredi priprav in sredi meseca septembra. Odbor za pripravo na te igre je v soboto, 15. septembra organiziral v Ljubljani izbirna tekmovanja prijavljenih delavcev in sicer v kegljanju, streljanju, šahu in metanju krogle. S tem pa seveda izbirnih tekmovanj še ni bilo konec.

Zanimivo je ugotoviti, da se je za tekmovanja v Šibeniku prijavilo razmeroma veliko delavcev in zelo malo delavk. Zanimivo in graje vredno pa je to, da iz nekaterih poslovalnic ni nobene prijave. To ni prav, saj je nesporno, da moramo naš poslovni ugled v zveznem merilu, zastopati tudi na zveznem športnem prizorišču v okviru naše dejavnosti. Komentarji bi bili preveč strupeni, če bi takšna skupno dogovorjena srečanja naših delavcev zanemarili. Če smo to spoznali, potem se moramo vsi truditi, da bi bila naša delovna organizacija primerno zastopana pri udeležbi in pri uspehih. Udeležba in kvaliteta je torej naša obveznost, ki jo nikakor ne smemo jemati kot breme. Biti nam mora v ponos. Res pa je tudi to, da mora biti možnost udeležbe na teh igrah nagrada za siceršnji dober odnos do dela in enote v kateri delavec združuje svoje delo. Seveda vsi prijavitelji ne bodo mogli na zvezno merjenje moči in sposobnosti. Izbirna tekmovanja so potrebna, toda brez prijav ni kaj izbirati, poslati na zvezno tekmovanje kogarkoli, pa je brez vsakega pomena.

Največ tekmovalcev je iz Ljubljane. To je rezultat systemskega dela in rednih vaj oziroma treningov. Tudi delavci v Kranju so redno vadili, na primer kegljači. Ti so prišli na izbirno tekmovanje, ker pa se niso strinjali, da bi iz vseh prijavljenih kegljačev sestavili ekipo najboljših, niso mogli priti v poštev. Prijavilo se je namreč kar 29 kegljačev.

K.

Slika: Mladen Tudić

Istra: OD RATA DO PROCVATA

Prošlo je 35 godina od onog dana, 25. rujna 1943, kad je proglašeno sjedinjenje Istre s Hrvatskom i Jugoslavijom, kao izraz stoljetnih težnji naroda Istre za nacionalnom, političkom i socijalnom emancipacijom. Da je Istra dragulj Jadrana, pokazuje i ova naša foto-reportaža.

BLJESAK TRADICIJE: Barke se i danas ovako šite od valova. Motiv je iz Savudrije, s najpovoljnijeg rta Istre (Hijve). Gore: Na Crvenom otoku, blizu Rovinja, nalazi se ovaj kameni svjetionik u kojem je nekoć gorjela vatra...

U Pazinu je, 25. rujna 1943, održan sabor predstavnik hrvatske i talijanske narodnosti iz svih krajeva Istre, na kojem je osnovan Pokrajinski narodnooslobodilački odbor za Istru. On je potvrdio odluku Okružnog NOO-a, od 13. rujna 1943, o priključenju Istre Hrvatskoj i Jugoslaviji, koji je potvrdio i ZAVNOH 20. rujna. Više od sto pedeset radnika, seljaka, intelektualaca, studenata,

komunista i narodnjaka oduševljeno pozdravlja priključenje Istre Hrvatskoj i Jugoslaviji. Istodobno, donosi se i Proglas kojim se svi tudinski i fašistički zakoni stavljaju izvan snage, pa je tako, napokon, došao kraj stoljetnoj okupaciji i 25-godišnjem fašističkom teroru.

Nakon tisućljetne strane dominacije je napokon je uspostavljena narodna vlast i ostvarena vjekovna težnja Hrvata, Slovenaca,

Zahtevni „Konjiček“ Franca Jenka

Franc Jenko, poslovođa poslovalnice v Kranju, živi v Medvodah. Tam je bil 28 let član pihalnega orkestra in med temi, 7 let predsednik orkestra.

Pred tremi leti je izstopil in se skupaj s sinom in hčerko vključil v pihalni orkester Litostroja, kjer je tudi podpredsednik orkestra. V Medvodah pa je še vedno član balinarskega in strelskega društva.

Največ prostega časa mu vzamejo glasbene vaje. Dvakrat na teden so skupne vaje, vaditi pa je potrebno tudi doma, sicer kvaliteta igranja pade. Jenko igra pihalni instrument, ki se imenuje bariton ali po domače — pompardon. Glasbeno se je izobraževal 8 let. Učil se je pozavno in kontrabas.

Glasba je njegov konjiček. Z njo se ukvarja od leta 1946. Jenko pravi, da so mu ves trud, ki ga je imel z glasbenim udejstvovanjem poplačali otroci, ki so se tudi posvetili glasbi. Sin Jure je že naredil drugi letnik srednje glasbene šole, Špela pa hodi v prvi letnik.

Jure igra klarinet. Leta 1977 je zmagal na republiškem in zveznem tekmovanju srednjih glasbenih šol. Tudi letos je zmagal na tekmovanju srednjih glasbenih šol v Sloveniji, na zveznem tekmovanju pa je zasedel drugo mesto, vendar je dobil prvo nagrado, ker skoraj ni bil slabši od najboljšega.

Špela igra flavto. Tudi ona je tekmovala in dosegla drugo mesto na republiškem tekmovanju srednjih šol.

Kaj posebnega pa Jenka ni pripeljalo med glasbenike. Pravi, da je bilo po končani II. svetovni vojni takšno življenje, da je vsak strelmel za nečem. Godbeniki imajo navadno lepe uniforme in te so ga zamikale. Potem se je z glasbo, kot rečemo, zastrupil. No danes, ko je že v srednjih letih mu »jahanje tega konjička« že povzroča težave. Glasba je le prezahtevna dejavnost, da bi jo lahko v nedogled opravljal s čistim veseljem.

Morda kdo ne ve kaj predstavlja umetniška slika v pisarni direktorja naše delovne organizacije. Na zgoraj objavljenem listu iztrganem iz revije START, št. 253, z datumom 4.—18. X. 1978 je odgovor. Levo spodaj piše: Na Crvenom otoku, blizu Rovinja, nalazi se ovaj svetionik u kojem je nekoć gorjela vatra...

Tri (C, D, E) od petih naših počitniških hiše v Savudriji. Mnogi nam jih zavidajo

S. K.